

संकल्प नेपालको भवनमा करोडौं हिनामिना प्रकरण

अख्तियारमाथि नै उठ्यो प्रश्न उपसमिति बनाउन माग

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- सांसदहरूले काठमाडौंको शंखरापुर नगरपालिकास्थित सांखुमा संकल्प ज्येष्ठ नागरिकग्राम निर्माणका क्रममा भएको अनियमितताको छानविन गर्न संसदीय उपसमिति बनाउनुपर्ने माग गरेका छन् । आइतबार प्रतिनिधिसभा, सार्वजनिक लेखा समितिका सांसदहरूले इन्द्रायणीस्थित सांखुमा बनेको संकल्प नागरिकग्राम निर्माणको क्रममा भएको अनियमितताबारे परेको उजुरीमाथि छलफल गर्दै यस्तो माग गरेका हुन् ।

प्रतिनिधिसभा सदस्य खुस्व ओलीले भवन नै गायब भएको सुनिएकोले यस्तो विषयमा उपसमिति बनाएर भए पनि अनुसन्धान गर्नुपर्ने बताइन् । 'यसमा बेथिति भएको प्रस्ट देखिन्छ । संकल्प नेपालको तर्फबाट टिपोटमात्र आएको भन्ने छ । अडिट, अग्रिमेट होला,' ओलीले भनिन्, 'यसमा अनुसन्धान हुनुपर्छ । धेरै समय नलगाई उपसमिति वा अनुसन्धान समिति गठन गरौं ।'

नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी (नेकपा)का सांसद वर्षमान पुनले उजुरीका आधारमा इन्द्रायणीमा भोगाधिकार दिइएको जगामा सरकार बजेट लगेर अनियमितता भएको देखेकाले उपसमिति गठन गरेर छानविन गरिनुपर्ने बताए । 'पाटन उच्च अदालतमा मुद्दा पनि परेको देखिन्छ । यसको फैसलामा संकल्प नेपालले हामीले निर्माण गरिसक्यौं भन्ने कुरा गर्छ । मन्त्रालयसँग के छ ? अख्तियारले पनि छानविन गर्दैनौं भन्ने छ । पाटन उच्च अदालतले पनि भ्रष्टाचारसम्बन्धी छानविन गर्ने अख्तियार हो भन्ने छ,' पुनले

यसमा बेथिति भएको प्रस्ट देखिन्छ । संकल्प नेपालको तर्फबाट टिपोटमात्र आएको भन्ने छ । अडिट, अग्रिमेट होला । यसमा अनुसन्धान हुनुपर्छ । धेरै समय नलगाई उपसमिति वा अनुसन्धान समिति गठन गरौं ।

■ खुस्व ओली प्रतिनिधिसभा सदस्य

पाटन उच्च अदालतमा मुद्दा पनि परेको देखिन्छ । यसको फैसलामा संकल्प नेपालले हामीले निर्माण गरिसक्यौं भन्ने कुरा गर्छ । मन्त्रालयसँग के छ ? उजुरी परिसकेपछि यसको विवरण मागेर के कारबाही गर्नका लागि उपसमिति गठन गर्नुपर्छ ।

■ वर्षमान पुन प्रतिनिधिसभा सदस्य

राज्यको सबै संयन्त्र मिलेर यति ठूलो भ्रष्टाचार भएको छ । भ्रष्टाचार अनुसन्धान गर्ने निकायहरूले किन काम गरेन यसको बारेमा अख्तियारसँग सोध्नुपर्छ ।

■ गणेश पराजुली प्रतिनिधिसभा सदस्य

भने, 'उजुरी परिसकेपछि यसको विवरण मागेर के कारबाही

गर्नका लागि उपसमिति गठन गर्नुपर्छ ।' अदालतले रिट नै खारेज गरेको अवस्थामा अख्तियारको कामबारे समितिले बुझ्नुपर्ने पुनले बताए ।

सांसद गणेश पराजुलीले महालेखापरीक्षकको कार्यालयको ५९औं प्रतिवेदनले तत्कालीन महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयबाट छुट्याएको छ करोड १० लाख रूपैयाँ बेरुजु देखाएको र यस घटनाको छानविन गरी बजेट फिर्ता ल्याउन भनेकाले यसको कार्यान्वयन हुनुपर्ने माग राखे । 'संकल्प नेपालको विषयमा २०७८ सालमा अख्तियारमा उजुरी परेको छ । त्यो उजुरी अघि बढेन । २०७७ माघमा तत्कालीन प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओली प्रधानमन्त्री हुँदा उहाँ महिला आयोगको अध्यक्ष हुनुभयो । हाल पनि बहाल हुनुहुन्छ,' सांसद पराजुलीले भने, '२०७९ सालमा नै भ्रष्टाचार भएको प्रतिवेदनमा छ । पैसा फिर्ता गर्नु भनेर । यसको छानविन कहाँ पुगेको छ ?'

यस विषयमा अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा उजुरी परेको विषयलाई बेवास्ता गरी संकल्प नेपालका अध्यक्ष कमलाकुमारी पराजुलीलाई तत्कालीन सरकारले राष्ट्रिय महिला आयोगको अध्यक्ष नियुक्त गरेकामा उनले आपत्ति जनाए । 'राज्यको सबै संयन्त्र मिलेर यति ठूलो भ्रष्टाचार भएको छ । भ्रष्टाचार अनुसन्धान गर्ने निकायहरूले किन काम गरेन यसको बारेमा अख्तियारसँग सोध्नुपर्छ, गरौं,' पराजुलीले भने ।

संकल्प नेपालको भवन बनाउन भन्दै राष्ट्रिय महिला आयोगकी अध्यक्ष पराजुलीले सरकारको ढुङ्कीबाट पटक-पटक गरी सात करोड रूपैयाँ लिएको आरोप छ ।

■ क्रमशः पृष्ठ २ मा

‘सुशासन’को परीक्षामा वालेन्द्र सरकार : नियुक्तिमै देखियो स्वार्थको द्वन्द्व

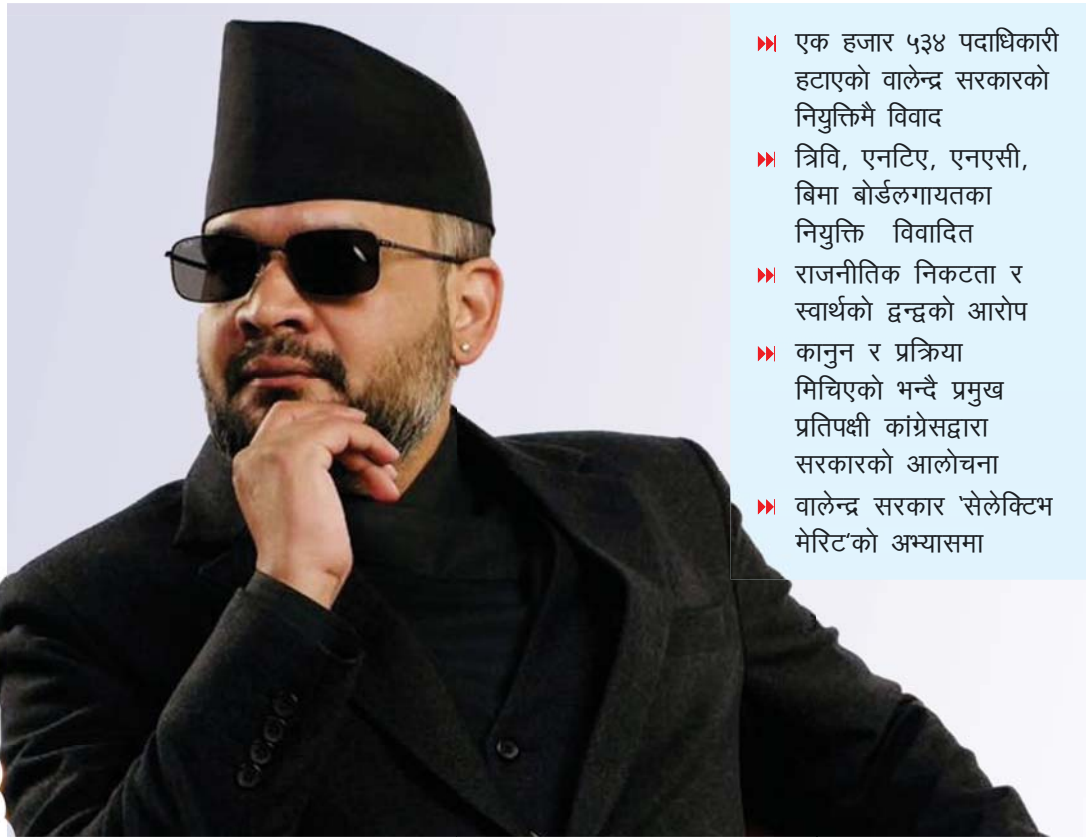
खासमा हुनुपर्ने ओपन मेरिट हो । तर, वालेन्द्र सरकारको रूचि त्यसमा देखिएन । सेलेक्टिभ मेरिटको अभ्यासमा गयो ।

■ शारदाप्रसाद त्रिताल पूर्वसचिव

सरकारले गर्ने केही नियुक्ति राजनीतिक विश्वासमा हुन्छ, कतिपय त्यस्तो हुनु स्वाभाविक हुन्छ र त्यसलाई अनर्थ मान्नु हुँदैन ।

■ शिवदरा राना मगर सांसद, रास्वपा

- » एक हजार ५३४ पदाधिकारी हटाएको वालेन्द्र सरकारको नियुक्तिमै विवाद
- » त्रिवि, एनटिए, एनएसी, बिमा बोर्डलगायतका नियुक्ति विवादित
- » राजनीतिक निकटता र स्वार्थको द्वन्द्वको आरोप
- » कानून र प्रक्रिया मिथिएको भन्दै प्रमुख प्रतिपक्षी कांग्रेसद्वारा सरकारको आलोचना
- » वालेन्द्र सरकार 'सेलेक्टिभ मेरिट'को अभ्यासमा

■ जेबी योञ्जन

काठमाडौं- पुराना राजनीतिक नियुक्ति हटाएर निकट व्यक्तिलाई सार्वजनिक निकायमा नियुक्त गरेको भन्दै वालेन्द्र सरकार आलोचित हुँदै गएको छ । जेन-जी विद्रोह र गत वर्ष भएको प्रतिनिधिसभा निर्वाचनको जनादेश नातावाद र स्वार्थको द्वन्द्व देखिने व्यक्तिलाई सार्वजनिक नियुक्ति नदिनु भन्ने रहे पनि त्यसविपरीत वालेन्द्र सरकार अघि बढेको हो ।

गत वर्षको १३ चैतमा वालेन्द्र सरकार गठनलगत्तै राष्ट्रिय स्वतन्त्र

पार्टी (रास्वपा)का सभापति रवि लामिछानेले राजनीतिक नियुक्तिको पुरानो संस्कार अन्त्य गर्ने घोषणा गरेका थिए । लगत्तै वालेन्द्र सरकारले सार्वजनिक गरेको 'शासकीय सुधारसम्बन्धी १०० कार्यसूची'मा पनि खुला प्रतिस्पर्धा, योग्यता र पारदर्शिताका आधारमा नियुक्ति गर्ने प्रतिवद्धता थियो ।

त्यसकै लागि १२ चैत २०८२ अघि नियुक्त भएका एक हजार ५३४ पदाधिकारीलाई अत्यादेशमाफत वालेन्द्र सरकारले हटायो । सार्वजनिक संस्थान, विश्वविद्यालय, बोर्ड, समिति र आयोगका

पदाधिकारी एकैपटक पदमुक्त भए । कसको कार्यसम्पादन कस्तो थियो भन्ने मूल्यांकन गरिएन । सबैलाई एउटै निर्णयबाट हटाइयो । त्यसपछि सरकारले आफ्ना नियुक्ति सुरु गर्‍यो । तर, धेरै नियुक्तिमा राजनीतिक निकटता, स्वार्थको द्वन्द्व र मेरिटभन्दा पहुँच हावी भएको भन्दै प्रश्न उठिरहेको छ ।

प्रमुख प्रतिपक्षी नेपाली कांग्रेस संसदीय दलले सरकारले सार्वजनिक निकायमा पदाधिकारी नियुक्ति तथा सिफारिसलगायतका निर्णयहरू सच्याइ विधि र प्रक्रियालाई कानूनसम्मत पालना गर्न नेपाल सरकारलाई सचेत गराउँदछ ।

■ क्रमशः पृष्ठ २ मा

सन्दर्भ: वैदेशिक रोजगार

मलेसिया रोजगारीमा 'सिण्डिकेट'को हल्ला

एकाधिकार लागू नहुने मन्त्रालयको प्रस्टीकरण, व्यवसायी अझै सशंकित

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- युवा, श्रम तथा रोजगार मन्त्रालयले मलेसिया रोजगारीमा सिण्डिकेट (एकाधिकार) लगाउन मन्त्रालय संलग्न रहेको भन्ने हल्लाप्रति गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको जनाएको छ । सञ्चारमाध्यम तथा सामाजिक सञ्जालमा निश्चित वैदेशिक रोजगार व्यवसायीलाई मात्र फाइदा पुगेगरी एकाधिकार ल्याउन मन्त्रालयलेसमेत चलखेल गरेको भन्ने समाचारमा कुनै सत्यता नरहेको सोमबार प्रेस विज्ञप्तिमार्फत मन्त्रालयले प्रस्टीकरण दिएको हो ।

मन्त्रालयका प्रवक्ता पिताम्बर घिमिरेले जारी गरेको विज्ञप्तिमा मन्त्रालय वैदेशिक रोजगारलाई श्रमिकमैत्री बनाउने विषयमा प्रतिबद्ध रहेको र कुनै पनि किसिमको एकाधिकार हुन नदिन सचेत रहेको उल्लेख गरिएको छ । 'मन्त्रालय सदैव वैदेशिक रोजगारलाई स्वच्छ, प्रतिस्पर्धी, पारदर्शी र श्रमिकमैत्री बनाउने विषयमा प्रतिबद्ध छ । कुनै पनि किसिमले प्रतिस्पर्धालाई सीमित तुल्याउने र सीमित व्यवसायीहरूको एकाधिकार हुन नदिन

हामीले सरकारलाई विज्ञप्ति निकाल्न बाध्य बनायौं । सरकार यसको पक्षमा छैन भन्नेबित्तिकै विचौलियाहरूको चलखेल न्यूनीकरण हुन्छ ।

मन्त्रालय सदैव सचेत एवं क्रियाशील रहेको छ,' विज्ञप्तिमा भनिएको छ । मलेसियाको रोजगारीमा एकाधिकार कायम गर्ने आसयका कुनै किसिमको आधिकारिक जानकारी प्राप्त नभएको पनि मन्त्रालयले स्पष्ट पारेको छ । हाल मन्त्रालय विभिन्न नीतिगत, कानुनी र प्रक्रियागत पक्षमा सुधार गर्दै सूचना प्रविधिको अधिकतम उपयोग गरी सेवाप्रवाहलाई चुस्त बनाउनमा केन्द्रित

कुनै पनि किसिमले प्रतिस्पर्धालाई सीमित तुल्याउने र सीमित व्यवसायीहरूको एकाधिकार हुन नदिन मन्त्रालय सदैव सचेत एवं क्रियाशील रहेको छ ।

■ पिताम्बर घिमिरे प्रवक्ता, श्रम मन्त्रालय

भएको अवस्थामा यसलाई ओभरलुका पर्ने गरी भ्रम फैलाउने कार्य भएकाले त्यसमा विश्वास नगर्न अनुरोध गरिएको छ ।

सरकारको योजनामा घुस्न खोज्दै 'टियुआरएपी'

हाल नेपालबाट मलेसिया जाने श्रमिकले पाँच लाख रूपैयाँसम्म तिर्नुपर्ने बाध्यता छ । पछिल्लो समय मलेसिया सरकार रोजगारीमा आउने श्रमिकहरू नैतिक

भर्नामाफत आउनु भन्ने पक्षमा रहेको बुझिएको छ । सरकारको उक्त योजनामा 'द युनिभर्सल रिक्रुटमेन्ट एडभान्स्ड प्याटर्न' (टियुआरएपी) नामक संस्था घुस्न खोजिरहेको नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघका अध्यक्ष डिकबहादुर खत्रीले बताए ।

'मलेसिया सरकारले श्रमिकहरू शोषणमा नपर्नु, यहाँ आउने नैतिक भर्नामाफत आउनु भन्ने चासो राखेको छ । त्यो चासोलाई टियुआरएपी भन्ने संस्थाले डिजिटली कन्ट्रोल गर्न प्रस्ताव गरेको छ,' उनले भने, 'जुनसुकै विषयमा डिजिटल कन्ट्रोल गर्न आएका एकाधिकार नियन्त्रणमुखी हुन्छन् । खास सिण्डिकेटमा लागेका २० देखि २५ व्यवसायी हुन् । तर तिनीहरूलाई मात्र एक्सेस हुनेगरी भोलि नियन्त्रण गर्छन् ।'

मलेसियाले विचौलियाविना प्रत्यक्ष विदेशी कामदार भर्ना गर्न नयाँ डिजिटल भर्ती प्लेटफर्म सुरु गर्ने योजना बनाइरहेका भर्ना प्रक्रियाका लागि प्रस्ताव गरिएको संस्थाको भूमिका शंकास्पद मानिएको उनको भनाइ छ ।

■ क्रमशः पृष्ठ २ मा

दुर्गा प्रसाईंको पक्राउ-रिहाइ शृंखला

अदालतले दिएन हिरासतमा राख्ने अनुमति

- » सार्वजनिक शान्ति विरुद्धको कसुरमा आइतबार राति पक्राउ परेका मेडिकल व्यवसायी तथा राजावादी अभियन्ता दुर्गा प्रसाईं सोमबार रिहा
- » प्रसाईंविरुद्धको अनुसन्धान जारी रहने भक्तपुर प्रहरी प्रमुख एसपी सूर्य खड्काको भनाइ

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- सार्वजनिक शान्तिविरुद्धको कसुरमा आइतबार राति पक्राउ परेका मेडिकल व्यवसायी तथा राजावादी अभियन्ता दुर्गा प्रसाईं सोमबार रिहा भएका छन् । जिल्ला अदालत भक्तपुरले सोमबार उनलाई हिरासतमा राख्न अनुमति नदिएपछि रिहा भएका हुन् । उनलाई थुनावाहिरै राखेर अनुसन्धान गर्न अदालतले आदेश दिएको छ ।

प्रहरीले प्रसाईंविरुद्ध राज्यविरुद्धको कसुर, सार्वजनिक शान्तिविरुद्धको कसुर र विद्युतीय कारोबार ऐनअन्तर्गत अनुसन्धान गर्न सात दिनको म्याद मागेको थियो । तर, अदालतले हिरासतमा राख्न आवश्यक नदेखाउँदै थुनावाहिरै अनुसन्धान गर्न आदेश दिएको हो ।

भक्तपुरका प्रहरी प्रमुख (एसपी) सूर्य खड्काले अदालतबाट म्याद नपाए पनि प्रसाईंविरुद्धको अनुसन्धान भने

जारी रहने बताएका छन् । उता, गैरकानुनीरूपमा थुनामा राखिएको दाबी गर्दै उनकी पत्नी उमा प्रसाईंले सर्वोच्च अदालतमा बन्दी प्रत्यक्षीकरणको रिट पनि दायर गरेकी थिइन् ।

आइतबार राति भक्तपुरस्थित आफ्नै निवासबाट पक्राउ परेका प्रसाईं पछिल्ला केही वर्षमा १० औं पटक प्रहरी नियन्त्रणमा पुगे । वालेन्द्र शाह नेतृत्वको सरकार बनेयता मात्र उनी तेस्रो पटक पक्राउ परेका हुन् । यसअघि उनी सुशीला कार्की नेतृत्वको सरकारको पालामा चारपटक र केपी शर्मा ओली नेतृत्वको सरकारको पालामा तीनपटक पक्राउ परेका थिए । पछिल्ला वर्षहरूमा प्रसाईंको पक्राउ सामान्यजस्तै बनेको छ । उनी कहिले घरबाट, कहिले विमानस्थलबाट, कहिले पोखरा, वीरगञ्ज वा अन्य स्थानबाट पक्राउ पर्ने गरेका छन् । तर, अधिकांश घटनामा अदालतले धरोटी, साधारण तारेख वा हाजिरी जमानाीमा रिहा गर्दै आएको छ ।

■ क्रमशः पृष्ठ २ मा

पृष्ठ १ बाट क्रमशः

'सुशासन'को...

यसबीचमा वालेन्द्र सरकारले पूर्वसचिव किशोर थापालाई त्रिभुवन विश्वविद्यालय सेवा आयोगको अध्यक्ष नियुक्त गर्‍यो । अध्यक्षका लागि सार्वजनिक आवेदन मागिएन । थापा २०७४ सालमा काठमाडौँ महानगरको मेयर उम्मेदवार बनेका व्यक्ति हुन् । उनी रास्वपानिकट हुन् । त्यही भएर उनको नियुक्ति निकै विवादित बन्यो ।

तैपनि सरकारले सात विश्वविद्यालयमा उपकुलपति नियुक्त गर्‍यो । सबै उपकुलपति पुरुष छन् । कुनै महिलाले अवसर पाएनन् । कतिसम्म भने उम्मेदवारको प्राप्तांक र छनोटको आधार सार्वजनिक गरिएन । त्रिभुवन विश्वविद्यालयको उपकुलपतिमा भोला थापा नियुक्त भए । उनी यसअघि पनि सरकारबाट नियुक्त भएका व्यक्ति हुन् ।

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको अध्यक्षमा अर्जुन घिमिरे नियुक्त भए । अन्तर्वाता चलि रहेकै बेला मन्त्रिपरिषद्ले नियुक्ति निर्णय गर्‍यो ।

प्रक्रिया पूरा नहुँदै निर्णय भएको भन्दै अहिले पनि विरोध भइरहेको छ ।

नेपाल वायुसेवा निगमको कार्यकारी अध्यक्षमा महेश्वरभक्त श्रेष्ठ नियुक्त भए । मन्त्रालयको मापदण्डमा ६५ वर्ष उमेर ननाघेको हुनुपर्ने उल्लेख छ । तर, करिव ८० वर्षका श्रेष्ठ नियुक्त भए । यसअघि उनको नियुक्ति सर्वोच्च अदालतले बदर गरेको थियो ।

निजामती कर्मचारी अस्पतालको कार्यकारी निर्देशकमा डा. जितेन्द्र परियार नियुक्त भए । उनी विगतमा नेपाल मेडिकल काउन्सिलको कारवाहीमा परेका थिए । सरकारले त्यो अभिलेख कसरी मूल्यांकन गर्‍यो भन्ने खुलाएको छैन । स्वास्थ्य विमा बोर्ड सदस्यमा पनि विवाद भएको थियो । तत्कालीन श्रममन्त्री दीपककुमार साहकी पत्नी जुनु श्रेष्ठलाई फेरि बोर्ड बैठकमा सहभागी गराइयो । आलोचना बढेपछि मन्त्री साह नै पदमुक्त भए । विमा बोर्डकै अध्यक्षमा रास्वपाका पूर्वस्वास्थ्यविज्ञ सल्लाहकार डा. सुवास प्याकुरेल नियुक्त भए । उनी पूर्वसल्लाहकार भएकाले निष्पक्षतामाथि प्रश्न उठेको ।

प्रधानमन्त्रीका प्रमुख सल्लाहकार कुमार बेन व्यञ्जनकारका परिवारका सदस्यले पनि नियुक्ति पाए । सिद्धिलक्ष्मी व्यञ्जनकार पञ्चाग निर्णायक विकास समितिको सदस्य बनिन् । उनका भाइ सिद्धि व्यञ्जनकार शिक्षा मन्त्रालयको प्रमुख सल्लाहकार नियुक्त भए ।

नेपाल स्काउटका प्रमुख आयुक्तमा सन्तोषकुमार थापा नियुक्त भए । उनी प्रधानमन्त्री शाहसँग निकट मानिन्छन् । रास्वपाको चुनावी अभियानमा पनि सक्रिय थिए । रास्वपा सांसद राजीव खत्री र प्रमुख सल्लाहकार कुमार बेनसँग उनको निकट सम्बन्ध रहेको चर्चा छ ।

गोरखापत्र संस्थानको महाप्रबन्धकमा हिक्मतबहादुर रावल नियुक्त भए । उनी रास्वपा सभापति रवि लामिछानेका पूर्वसहकर्मी हुन् । प्राप्तांक र छनोटको आधार सार्वजनिक गरिएको छैन । सार्वजनिक सेवा प्रसारण नेपालको सञ्चालक सदस्यमा उर्वाशी बस्न्यात नियुक्त भइन् । उनी सञ्चार क्षेत्रमै आबद्ध रहेकै अवस्थामा नियुक्त भएको भन्दै कानुनी प्रश्न उठेको छ । सञ्चारमन्त्री विक्रम तिमिल्सिनासँगको पुरानो सहकर्मी सम्बन्ध पनि चर्चामा छ ।

अर्थ मन्त्रालयको सिफारिसमा राष्ट्रिय वाणिज्य बैकको सञ्चालकमा आस्था भट्ट नियुक्त भइन् । उनी अर्थमन्त्री डा. स्वर्णिम वाग्लेसँग सम्बन्धित

आइआईडिएसमा कार्यरत थिइन् । अर्थमन्त्रीले सिद्ार्थ बैकका सञ्चालक भोजन अर्थाललाई अवैतनिक राजस्व सल्लाहकार पनि नियुक्त गरेका छन् । दुवै नियुक्तिमा स्वार्थको इन्द्रबारे प्रश्न उठेको छ ।

सरकारले हटाएका सुरक्षा मुद्दण केन्द्रका कार्यकारी निर्देशक देवराज हुंगानालाई दुई महिनामै फेरि त्यही पदमा नियुक्त गर्‍यो । हटाउँदा अयोग्य ठानिएका व्यक्ति फेरि कसरी योग्य भए भन्ने प्रश्न उठेको छ ।

सरकार भने सबै नियुक्ति योग्यता र क्षमताका आधारमा भएको दावी गर्‍छ । रास्वपाका सांसद इन्दिरा राना मगर केही पद राजनीतिक विश्वासका आधारमा नियुक्त हुने बताउँछिन् । उनले प्रभावसँग भनिन्, ‘सरकारले गर्ने केही नियुक्ति राजनीतिक विश्वासमा हुन्छ, कतिपय त्यस्तो हुनु स्वाभाविक हुन्छ र त्यसलाई अनर्थ मान्नु हुँदैन ।’

तर, पूर्वसचिव शारदाप्रसाद त्रिताल भने वालेन्द्र सरकार ‘सेलेक्टिभ मेरिट’मा गएको बताउँछन् । ‘खसमा हुनुपर्ने ओपन मेरिट हो । तर, वालेन्द्र सरकारको रूचि त्यसमा देखिएन । सेलेक्टिभ मेरिटको अभ्यासमा गयो,’ उनले भने ।

सरकारले पुरानो राजनीतिक नियुक्तिको अन्त्य गर्ने वाचा गरेको थियो । तर, पुरानालाई हटाएर आफ्ना निकट व्यक्तिलाई नियुक्त गरेको घटनाले सरकारकै मेरिट र सुशासनको दावीमाथि प्रश्न उठाएको छ ।

अख्तियारमाथि...

साँखुमा सरकारले उपलब्ध गराएको २० रोपनी जग्गामा ज्येष्ठ नागरिक गृह बनाउने भन्दै संकल्प नेपालको नाममा आर्थिक वर्ष ०७१/७२ बाट रकम निकासा सुरू भएको थियो । उक्त वर्ष दुई करोड १० लाख रूपैयाँ रकम निकासा भएकोमा दोश्रो आर्थिक वर्ष ०७२/७३ मा पनि दुई करोड १० लाख रूपैयाँ रकम निकासा भएको थियो । प्रत्येक वर्ष दुई करोड रूपैयाँ बुक्नेकी पराजुलीले ज्येष्ठ नागरिक गृह बनाउने नाममा राज्यका नियामक निकायका आँखामा छारोमात्र हाल्ने काम गरेको सांसदहरूको आरोप छ । पराजुली तत्कालीन प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीको पालामा महिला आयोगको अध्यक्षमा नियुक्त भएकी थिइन् ।

सांसद महेन्द्रबहादुर शाहीले महालेखाले भनेअनुसार रकम किन असुलउपर भएन भन्नेबारे अध्ययन गरिनुपर्ने बताए । सांसद क्रान्तिशिक्षा धितालले सरकारले भोगाधिकार दिएको जग्गामा सरकारी बजेट लगेर दुरुपयोग भएको देखिएकाले उपसमिति बनाएर छानविन गरी दोषीलाई कारवाहीका लागि प्रक्रिया अघि बढाउनुपर्ने बताइन् ।

बैठकमा महिला, बालबालिका, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक र सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयका सचिव कृष्णबहादुर राउतले इन्द्रायणी घटनाका विषयमा जानकारी गराएको थिए । पराजुली अध्यक्ष रहेको संकल्प नेपालले ज्येष्ठ नागरिकको सर्वोत्तम हितका लागि भन्दै सानो ‘अपार्टमेन्ट’, एकल तथा दोहोरो शय्या, डोर्मिटरी (ठेरैजना एकत्र भएर सुत्न वा बस्न मिल्ने सफा कोठा) सेवा, मनमोहन स्मृति उद्घार केन्द्र, हस्पिटल सेवा, पाहुना घर, दिवा सेवा केन्द्र, मनोसामाजिक विमर्श केन्द्र, कानुनी परामर्श र सहयोग केन्द्र, स्रोत केन्द्र सञ्चालन गर्ने उद्देश्यले संकल्प ज्येष्ठ नागरिकग्रामको भवन निर्माण गर्ने भनी छु करोड १० लाख रूपैयाँ सरकारी बजेट लगेको थियो ।

समिति सभापति भरतबहादुर खड्काले यस

विषयसँग सम्बन्धित निकायबाट कागजात मगाएर अध्ययन गर्न छानविन उपसमिति बनाउने गरी अधि बढिने जानकारी दिए । यस सम्बन्धमा उच्च अदालत पाटनमा मुद्दा परी आदेश भएकाले त्यससम्बन्धी कागजात पनि मगाइने खड्काले बताए ।

एकाधिकार लागू...

अध्यक्ष खत्रीका अनुसार उक्त संस्था श्रम उद्योगका प्रभावशाली तथा विवादित व्यक्ति बंगाली मुलका मलेसियन नागरिक डाटुक सेरी अमिनुल इस्लाम अब्दुल नोरको संस्था बेस्टिनेट एसडिएन विएचडीले विकास गरेको श्रम प्रणाली हो । विवादित व्यक्तिले सञ्चालन गरेको कम्पनीलाई भर्ना प्रक्रियामा समावेश गराउँदा एकाधिकार कायम हुने भन्दै व्यवसायीहरूले विरोध जनाउँदै आएका छन् । व्यवसायीहरूका अनुसार मलेसियाको श्रमिक भर्ना प्रक्रियामा एकाधिकार लागू गर्न खोजिएको यो चौथो प्रयास हो । हालको चलखेलअघि मलेसियाको परराष्ट्र मन्त्रालयले गत अक्टोबर २७ तारिखमा नेपाली दूतावासलाई १० बुँदे मापदण्ड पठाउँदै पत्र लेखेको थियो । त्यसअघि सन् २०२५ मा मलेसियाको ‘फरेन वर्कर सेन्ट्रलाइज्ड म्यानेजमेन्ट सिस्टम’ (एफडब्लुसिएएम)ले ई-एम्बेसी, ई-रिक्रुटेमेन्ट र बायोमेडिकल नामक तीनवटा मोड्युल कार्यान्वयनमा ल्याउन खोजेको थियो । त्यसैगरी सन् २०१७ मा बंगलादेशमा सिण्डिकेट लगाईंदा नेपालमा पनि यसको प्रयास भएको बताइन्छ ।

मलेसियासंगको श्रम सम्झौता नवीकरण सन् २०२३ यता हुन सकेको छैन । एकाधिकारलाई वैधानिकता प्रदान गर्न समझदारीपत्र (एमओयू)मासमेत प्रवेश गराउने प्रयास भइरहेको व्यवसायीको आरोप छ । मलेसियामा शक्तिमा रहेका व्यक्तिलाई प्रभावमा पारेर विचौलियाहरूले

एकाधिकार कायम गर्न विभिन्न अवधारणा ल्याउने गरेको बताइन्छ । सरोकारवालासंगको छलफलविना श्रम मानव्यबाट आएका कुनै पनि निर्णयलाई सरकारले स्वीकार गर्न नहुने अध्यक्ष खत्रीले बताए । सरकारले एकाधिकार मान्दैनौ भनेर जारी गरेको विज्ञप्तिले पनि चलखेल न्यूनीकरण गर्न सघाउने उनको भनाइ छ ।

‘व्यवसायीहरूले सरकारलाई विज्ञप्ति निकाल्न बाध्य बनायौं । त्यो विज्ञप्ति सम्बन्धित ठाउँमा पुगिसक्यो । सरकार यसको पक्षमा छैन भन्नेवित्तिकै उनीहरूको चलखेल न्यूनीकरण हुन्छ,’ खत्रीले भने ।

मलेसियामा हाल तीन लाखभन्दा बढी नेपाली कार्यरत छन् । नेपालीहरू विशेषगरी सुरक्षा गार्ड, प्यान्टेसनगलयातका क्षेत्रमा जाने गरेका छन् । हाल आंशिकरूपमा खुलेको

मलेसियाको रोजगारी पूर्ण खुल्ने तयारी भइरहँदा विभिन्न चलखेल भइरहेको भन्दै व्यवसायीहरूले त्यसविरुद्ध खबरदारी गरिरहेका छन् ।

दुर्गा प्रसाईं...

उनीविरुद्ध हालसम्म गम्भीर प्रकृतिको अभियोगमा अन्तिम फैसला भएको छैन । यसपटक पक्राउ हुनुअघि आइतवार दिउँसो आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा प्रसाईंले राजसंस्था पुनःस्थापना र हिन्दू राष्ट्र घोषणाका लागि आन्दोलन सुरु गर्ने घोषणा गरेका थिए । सोही कार्यक्रममा उनले सुनसरीमा भएको साम्प्रदायिक तनावमा राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा)का केही नेताको संलग्नता रहेको दावी गर्दै पोस्टर सार्वजनिक गरेका थिए । उक्त पोस्टरमा रास्वपा सभापति रवि लामिछानेसँग सम्पर्कमा रहेका तथा धनुषामा गृहमन्त्रीलाई जापनपत्र बुझाउने व्यक्तिहरू रास्वपाकै नेता भएको दावी गरिएको थियो ।

प्रसाईं विगतमा नेकपा एमाले र तत्कालीन माओवादीसँग निकट रहे पनि पछिल्ला केही वर्षयता राजसंस्था र हिन्दू राष्ट्र पुनःस्थापनाको अभियानमा सक्रिय छन् । उनी वर्तमान राजनीतिक व्यवस्था असफल भएको दावी गर्दै अन्तिम समयसम्म संघर्ष गर्ने बताउने गरेका छन् ।

आफू गरिब, पीडित र सीमान्तकृत वर्गको पक्षमा लडिरहेको उनको दावी छ । यर्षाप, उनीमाथि सामाजिक सञ्जालमार्फत अपुष्ट सूचना फैलाउने, आधारहीन आरोप लगाउने, भड्काउ अभिव्यक्ति दिने र साइबर अपराधसम्बन्धी कानुन उल्लंघन गर्ने आरोप लाग्दै आएको छ । आलोचकहरूले बैक ऋण, मेडिकल व्यवसाय र मेडिकल कलेजको सम्बन्धनजस्ता आफ्ना स्वार्थका लागि आन्दोलन गरिरहेको आरोप पनि लगाउने गरेका छन् । प्रसाईं भने यस्ता आरोप अस्वीकार गर्दै आएका छन् ।

कम्पनीको नाम परिवर्तन सम्बन्धी सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०८३/०४/१५ गते

यस कम्पनीको मिति २०८३/०३/३२ मा सम्पन्न भएको विशेष साधारण सभाद्वारा यस **शिवव्य इन्फ्रस्ट्रुक्चर प्राइभेट लिमिटेड प्रा.**त्तिको नाम परिवर्तन गरी **कबेली सिमेन्ट (दत्ता नम्बर ३८४३४४)** कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयबाट मिति २०८३/०४/१३ गतेको निर्णय अनुसार स्वीकृति प्रदान गरिएको छ । साथै साविकको नाममा रहेको चल अचल सम्पति तथा तिर्नु पर्ने दायित्व यसै कम्पनीले सक्ने व्यहोने सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

कर्मचारी नरहेको सम्बन्धी सूचना
यस Care Professional Service Pvt.Ltd. (ई.प.नं. १३०८/०७५/०७१) मा कार्यरत मेख बहादुर गुरूङ (ना.प्र.पत्र. १०७८) यही मिति २०८३/०४/१८ गतेदेखि यस प्रा.लि. मा नरहेको हुनाले निजघात यस प्रा.लि. सँग सम्बन्धित आर्थिक तथा अन्य कुनै पनि कारोबार नगर्नु नगराउनु हुन सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । यदि निजसँग वैदेशिक रोजगारसँग सम्बन्धित कुनै आर्थिक लेना देना भएमा यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ७ (सात) दिनभित्र यस प्रा.लि. मा सम्पर्क गर्न आउनुहुनेा अवस्था कानुन बमोजिम नै जाने व्यहोरा अनुरोध छ ।
Care Professional Service Pvt.Ltd. Dhumbarhi, Kathmandu, Nepal Phone : +९७1-८३७11४३, ८३७1१४३, E-mail: info@careprofessional.com.np

शिलबन्दी दरगाउ पत्रको प्रक्रियाबाट वन पैदावर लिलाम बिक्रीको सूचना
प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०८३/०४/१८
यस देउताखोला सा.व.उ.स. हरिहरपुर गढी गा.पा.-०७, सिन्धुलीको आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को नियमानुसार कटान मुछान भइ उत्पादित खयर काठ समूहको ईनारटोलमा घाटगढीमा रहेको साल तथा असना जातको विभिन्न ग्रेडको गरी १५९ को २६३३.११ क्युफिट गोल्या काठ हाल जे जस्तो अवस्थामा छ । सोही अवस्थामा आफ्नै खर्चमा उठाई लैजानुपर्ने गरि लिलाम बिक्री गर्नुपर्ने भएको ले यो २१ दिने सूचना प्रकाशित गरिएको छ । विस्तृत पुर्ण व्यहोराको सूचना तथा जानकारीको लागि समूहको कार्यालयमा सूचना टाँस गरिएको छ ।
- अध्यक्ष
देउता खोला सा.व.उ.स. हरिहरपुरगढी गा.पा-०७, सिन्धुली ।

फ्रेन्डस अफ शान्ता भवन	४४७०१८१
नेपाल अर्थोपेडिक अस्पताल	४४९३७२५
काठमाडौँ मेडिकल कलेज तथा शिक्षण अस्पताल, सिनामंगल	४४७९१५२
नेपाल मेडिकल कलेज तथा शिक्षण अस्पताल, जोरपाटी	४९११००८
कान्तिपुर डेण्टल हस्पिटल, महाराजगञ्ज	४३७०१३६
कान्तिपुर हस्पिटल, सुविधानगर, तिनकुने	४११९५७/८५८
ओम हस्पिटल एण्ड रिसर्च सेन्टर	४४७६२२५
नर्भिक, थापाथली	४२५८५५४
सहिद गंगालाल राष्ट्रिय हृदय रोग केन्द्र	४३अ३२२/४३अ३७४
लाइफ केयर अस्पताल	४२२७३५५
मिर्तेरी अस्पताल	६६३१७६२२६३४०१६
क्यापिटल हस्पिटल (प्रा.) लि.	४२४४०२२
श्री सत्यसाइ नि:शुल्क एम्बुलेन्सर	
शववाहन (पूर्व काठमाडौँ)	४४९८०३५
नि:शुल्क होमियो दातव्य चिकित्सालयरशववाहन सेवा (काठमाडौँ) भक्तपुर रेडक्रस	४२५५४४०/४२५५५४१
एम्बुलेन्सररक्तसञ्चार सेवा नेसनल किडनी सेन्टर	४३६३४५२/४३६०८८९
मानसिक अस्पताल	४४८०१७०
प्याम्स अस्पताल, बुद्धनगर	४७८४४०४/४७८५५१७
ईशान बाल नर्सिंग होम तथा प्रसूति गृह (प्रा.) लि.	४३५४५३७/४३८१९६२
गोर्खा अस्पताल र रिसर्च इन्स्टिट्यूट	४२५८५५२/४२५८५५३
मनमोहन मेमोरियल अस्पताल, लैनचौर	४४१९६०५/४४२०८२३
भरोसा अस्पताल प्रा.लि., बानेश्वर	४४७४९६८/४४८९८९१

शववाहन र विविध	
सामुदायिक मानसिक स्वा.से. केन्द्र, डाँछी	०१ ६९१२१४-४
जनमैत्री हस्पिटल, बालाजु	४३६६३०१-०४
विनायक अस्पताल तथा प्रसति गृह, गोगवु	४३८३५२/४३८०८४८
नेपाल चेम्बर अफ कमर्स	४२३०२१३
पशुपति आइघाट सेवा कन्द्र	४४९९९९९
देव कर्नर नि:शुल्क शववाहन सेवा	४४३४४०९३
नेपाल मिटर ट्याक्सी संघ	४२२४३७४

लिविउडेटर कार्यालयको हकदाती सम्बन्धी ३५ दिने सूचना
कम्पनी ऐन २०६३ बमोजिम मिति २०८१/०६/११ मा प्रा.लि. नं. ३५२३८१ मा दर्ता भएको माईण्डहब कन्सल्टिङ ग्रुप नेपाल प्रा. लि. को मिति २०८३/०४/१७ मा सम्पन्न विशेष साधारण सभाको विशेष निर्णयले कम्पनी ऐन २०६३ को दफा १२६ बमोजिम स्वेष्टिक खारेजि लिक्विडेशनमा लैजाने निर्णय गरेकोले यस कम्पनीसँग कोही कसैलाई कुनै किसिमको लेनदेन बाँकी बक्यौता रहेको भए यो सूचना प्रकाशित गरिएको मितिले ३५ दिन भित्रमा निम्न लिखित लिक्वीडेटरको कार्यालयमा हकदाती गर्न सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना जारी गरिएको छ ।
लिविउडेटर: नारायण प्रसाद रेग्मी (इजाजत नं.६१८) शंखमुल, काठमाडौँ, फोन नं.: ९८५११९०७९४

कम्पनीको नाम परिवर्तन सम्बन्धी सूचना
प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०८३/०४/१५ गते
यस कम्पनीको मिति २०८३/०४/०३ मा सम्पन्न भएको विशेष साधारण सभाद्वारा यस शिवव्य सिमेन्ट प्रा. त्तिको नाम परिवर्तन गरी इष्ट्र फ्रिक् सिमेन्ट (दत्ता नम्बर ३८४३४३) कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयबाट मिति २०८३/०४/१३ गतेको निर्णय अनुसार स्वीकृति प्रदान गरिएको छ । साथै साविकको नाममा रहेको चल अचल सम्पति तथा तिर्नु पर्ने दायित्व यसै कम्पनीले सक्ने व्यहोने सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

लिविउडेटर कार्यालयको हकदाती सम्बन्धी ३५ दिने सूचना
कम्पनी ऐन २०६३ बमोजिम मिति २०७६/०९/१३ मा प्रा.लि. नं. २३१३३६ मा दर्ता भएको पि. एण्ड. आर. डमिडेशन सर्विस प्रा. लि. को मिति २०८३/०४/१७ मा सम्पन्न विशेष साधारण सभाको विशेष निर्णयले कम्पनी ऐन २०६३ को दफा १२६ बमोजिम स्वेष्टिक खारेजि लिक्विडेशनमा लैजाने निर्णय गरेकोले यस कम्पनीसँग कोही कसैलाई कुनै किसिमको लेनदेन बाँकी बक्यौता रहेको भए यो सूचना प्रकाशित गरिएको मितिले ३५ दिन भित्रमा निम्न लिखित लिक्वीडेटरको कार्यालयमा हकदाती गर्न सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना जारी गरिएको छ ।
लिविउडेटर: नारायण प्रसाद रेग्मी (इजाजत नं.६१८) शंखमुल, काठमाडौँ, फोन नं.: ९८५११९०७९४

 नेपाल सरकार उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयको
कम्पनी दर्ता खारेज गरिएको सूचना
यस कार्यालयमा मिति २०७२/०९/२३ मा दर्ता भएको प्रा.लि.नं.१४३५४३ को रूप हदर्स नामक कम्पनी यस कार्यालयको मिति २०८३/०४/१८ को निर्णय अनुसार कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १३६ (क) बमोजिम दर्ता खारेज गरिएको व्यहोरा सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

 नेपाल सरकार उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयको
कम्पनी दर्ता खारेज गरिएको सूचना
यस कम्पनीको मिति २०८३/०४/३२ मा सम्पन्न भएको विशेष साधारण सभाद्वारा यस बजरंग होल्डिन्स प्रा. त्तिको नाम परिवर्तन गरी बिनायक इन्फ्रा ट्रेड (दत्ता नम्बर ३५३२७४) कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयबाट मिति २०८३/०४/१३ गतेको निर्णय अनुसार स्वीकृति प्रदान गरिएको छ । साथै साविकको नाममा रहेको चल अचल सम्पति तथा तिर्नु पर्ने दायित्व यसै कम्पनीले सक्ने व्यहोने सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

 नेपाल सरकार उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयको
कम्पनी दर्ता खारेज गरिएको सूचना
यस कार्यालयमा मिति २०७६/०५/०२ मा दर्ता भएको प्रा.लि.नं. २२१६४७ को लक्ष्मी कालिका निर्माण सेवा प्राइवेट लिमिटेड नामक कम्पनी यस कार्यालयको मिति २०८३/०३/०१ को निर्णय अनुसार कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १२६ (१) बमोजिम दर्ता खारेज गरिएको व्यहोरा सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ ।

शिलबन्दी दरगाउ पत्रको प्रक्रियाबाट वन पैदावर लिलाम बिक्रीको सूचना	
प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०८३/०४/१८	
यस महाकाली सा.व.उ.स. हरिहरपुर गढी गा.पा.-०७, सिन्धुलीको आर्थिक वर्ष २०८२/०८३को नियमानुसार कटान मुछान भइ उत्पादित खयर काठ समुहको वरुण घाटगढीमा रहेको साल जातको विभिन्न ग्रेडको गरी १०९को १३३७९८ क्युफिट गोल्या काठ हाल जे जस्तो अवस्थामा छ । सोही अवस्थामा आफ्नै खर्चमा उठाई लैजानुपर्ने गरि लिलाम बिक्री गर्नुपर्ने भएको ले यो २१ दिने सूचना प्रकाशित गरिएको छ । विस्तृत पुर्ण व्यहोराको सूचना तथा जानकारीको लागि समूहको कार्यालयमा सूचना टाँस गरिएको छ ।	
-अध्यक्ष	
महाकाली सा.व.उ.स. हरिहरपुरगढी गा.पा-०७, सिन्धुली ।	

नेपाल राष्ट्र बैंक

१९ साउन, २०८३ (०४ अगस्ट २०२६)

मूद्रा	एकाइ	खरिद दर	बिक्री दर
भारतीय रूपैयाँ	१०० को	१६०.००	१६०.१५
अमेरिकी डलर	१ को	१५२.३२	१५२.९२
युरो	१ को	१७५.५९	१७६.२९
पाउन्ड स्टिर्लड	१ को	२०५.३५	२०६.१६
स्विस फ्रैंक	१ को	१८८.६२	१८९.३६
अस्ट्रेलियन डलर	१ को	१०६.९७	१०७.४०
क्यानाडियन डलर	१ को	१०८.६५	१०९.०८
सिङगापुर डलर	१ को	११८.७९	११९.२६
जापानी येन	१० को	९.६७	९.७०
थिनियाँ युआन	१ को	२२.५६	२२.६५
साउदी अरब रियाल	१ को	४०.५६	४०.७२
कतारी रियाल	१ को	४१.८२	४१.९८
थाई बाट	ख १ को	४.५६	४.५८
संयुक्त अरब इमिरेट दिराम	१ को	४१.४७	४१.६३
मलेसियन रिडेट	१ को	३७.२७	३७.४२
दक्षिण कोरियन वन	१०० को	१०.५६	१०.६०
स्विडिस क्रोनर	१ को	१६.००	१६.०६
निस क्रोनर	१ को	२३.५१	२३.६०
डकड डलर	१ को	१९.४२	१९.५०
लेबेती दिनार	१ को	४९५.०३	४९६.९८
हराइन दिनार	१ को	४०३.९८	४०४.५७

प्रभाव दैनिक

National Daily

सम्पादकीय

ज्यास वितरण

प्रणालीलाई चुस्त बनाऊ

हिजोआज देशभरका ग्यास डिपोहरूमा खाना पकाउने एलपी ग्यास सिलिण्डर लिएर लाइन लाग्नेहरूको लाम देखिन्छ । खाली सिलिण्डर भर्ना नपाएर कतिले समयमा खान पाएका छैनन् । ग्यासको आपूर्ति गर्ने आधिकारिक संस्था नेपाल आयल निगम भने मुलुकमा ग्यासको कुनै अभाव नरहेको दाबी गरिरहेको छ । निगमले असार ३० यता भरी सिलिण्डर बजारमा ल्याएकोले केही दिन यस्तो रहने दाबी गरेको छ । उपभोक्ताले भने ग्यास नपाएर सास्ती बेहोरिरहेका छन् ।

अमेरिका-इजरायल र इरान युद्धपछि पेट्रोलियम पदार्थको अभाव हुँदा सरकारले गत फागुन २८ गते आधा सिलिण्डरमात्र ग्यास बजारमा ल्याएको थियो । त्यसयता बजारमा ग्यासको अभाव देखिएको थिएन । तर भरी सिलिण्डर बजारमा आएसँगै सर्वसाधारणले सिलिण्डर पाउन सास्ती खेपिरहेका छन् । विद्युतीय चुल्हो प्रयोगकर्ता बढे पनि अझै पनि काठमाडौँलागायत देशभरका सहरहरूमा खाना पकाउने ग्यास नागरिकको दैनिक जीवनसँग जोडिएको आधारभूत वस्तु हो ।

निगमले आधा सिलिण्डर बजारमा धेरै रहेकोले केही दिन यस्तो लाइन देखिने दाबी गर्दै ग्यासको अभाव नरहेको दाबी गरेको छ । तर ग्यास डिपो र उद्योगीकै मिलेमतोमा यस्तो अभाव सिर्जना गरिन्छ । बजारमा ग्यासको अभाव भएको भन्ने सानो हल्ला फैलिनासाथ उपभोक्ताहरू आवश्यकताभन्दा बढी सिलिण्डर स्टक गर्न थाल्छन् । जसले गर्दा एकैपटक बजारमा माग अस्वाभाविकरूपमा बढ्न पुग्छ । यही मौका छोपेर व्यापारी र बिचौलियाहरूले ग्यास कालोबजारी गर्ने, लुकाएर राख्ने गर्छन् ।

यस्तो समस्या नेपालमा पटक-पटक देखिँदै आएको छ । ग्यासकै लागि काम छाडेर लाइन लाग्नुपर्ने, ग्यासकै कारण खान नपाइएला कि भन्ने चिन्ता नेपालीले हरेक वर्ष भोग्दै आएका छन् । सुशासनको नारा बोकेर सत्तामा पुगेको राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टी (रास्वपा) नेतृत्वको सरकारले यसबारे गम्भीर कदम चाल्नु आवश्यक छ । चुस्त आपूर्ति र पारदर्शी वितरणका लागि एउटा व्यवस्थित निकाय बनाउनुपर्छ ।

विद्युतीय चुलोलाई सर्वसुलभ बनाउँदै लगेमा ग्यासका लागि यसरी लामो लाइन लाग्नुपर्ने दिनको अन्त्य हुने छ । अर्को विषय हो वितरण प्रणालीको उचित व्यवस्थापन । जबसम्म राज्यले बजारको वितरण प्रणालीलाई चुस्त र पारदर्शी बनाउँदैन, तबसम्म सर्वसाधारणले यस्तै सास्ती भोगिरहनुपर्ने छ । आफ्ना नागरिकलाई आधारभूत उपभोग्य वस्तु सहजरूपमा उपलब्ध गराउनु सरकारको प्राथमिक दायित्व हो । त्यसैले, आयल निगम र वाणिज्य तथा उपभोक्ता संरक्षण विभागले कागजी स्पष्टीकरण र आश्वासनमात्रा सीमित नभई, ग्यासको लाइन हटाउने ठोस कदम तुरुन्तै चाल्नुपर्छ । अनलाइनमा सरकार चलाउने घोषणा गरेको सरकारले लाइनमा उभ्याउने कामको अन्त्य गर्नुपर्छ ।

अर्कोतर्फ, ग्यास उद्योगी र वितरक, बिक्रेताहरूको पनि यसमा ठूलो भूमिका रहन्छ । ग्यास वितरण व्यवस्थित र पारदर्शी बनाएर उपभोक्ताले बेहोर्नुपरेको सास्ती हटाउन उद्योगी तथा बिक्रेताहरू जिम्मेवार बन्नुपर्छ । साथै, ग्यास वितरण व्यवस्थित बनाउन असहयोग गर्ने उद्योगी, बिक्रेताहरूलाई कारबाहीको दायरमा ल्याउनुपर्छ । उपभोक्ता स्वयं पनि यसमा जिम्मेवार बन्नुपर्ने देखिन्छ । हल्लाको पछि लागेर ग्यास आवश्यकभन्दा बढी भण्डार गर्ने प्रवृत्ति छाड्नुपर्छ । आफूलाई आवश्यक ग्यासमात्र स्टक राख्ने हो भने बजारमा यति धेरै अभावको अवस्था रहँदैन । सरोकारवाला सबैले यसतर्फ ध्यान दिऔं ।

श्रम सरोकार

नेपालमा पैसा पठाउँदा

ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

विदेशमा कमाएको पैसा सुरक्षितसँग घरमा पठाउनु उत्तिकै आवश्यक छ । अवैधानिक माध्यमबाट पठाउँदा ठगीमा परिने सम्भावना हुन्छ । विदेशबाट नेपालमा आफ्ना आफन्तलाई पैसा पठाउन बैंक खाता वा रेमिटचान्स कम्पनीहरूको प्रयोग गर्न सकिन्छ । अझ रेमिटचान्सबाट पठाउन तुलनात्मकरूपमा सस्तो, सहज र भरपर्दो हुन्छ । वैधानिक माध्यमबाट रेमिटचान्स पठाउनेलाई सरकारले विभिन्न सुविधासमेत दिएको छ ।

नेपालमा पैसा पठाउन विभिन्न रेमिटचान्स कम्पनीहरूले सेवा दिँदै आइरहेका छन् । आफू कार्यरत देशबाट कुन-कुन रेमिटचान्स कम्पनीले नेपालमा पैसा पठाउन काम गरिरहेका छन् भन्ने बुझ्नुपर्छ । अझ यसमा बुझ्न के जरुरी छ भने ती रेमिटचान्स कम्पनी नेपालमा रेमिटचान्स कारोबार गर्न अनुमति प्राप्त कम्पनी हो कि होइन । कतिपय अनुमति नलिई सञ्चालन गरिएको कम्पनीले कम सेवा शुल्क र बढी विनिमय दरमा पठाइदिने प्रलोभनमा पारेर ठगी गर्न सक्छन् । यसमा सचेतता अपनाउन जरुरी छ ।

रेमिटचान्स पठाउँदा पूर्ण विवरणसहित रकम पठाएको भौचर लिन अनिवार्य हुन्छ । त्यस्तो भौचर सुरक्षित राख्नुपर्छ । केही कारण नेपालमा पाउनुपर्ने व्यक्तिले नपाएको खण्डमा उक्त भौचरमार्फत दाबी गर्न सकिन्छ । यसका अलावा नेपालमा आउँदा सरकारले दिएका विभिन्न सेवा लिनका लागि पनि यस्तो भौचर आवश्यक पर्दछ ।

विदेशमा रहेका बैंक खातामार्फत पनि पैसा पठाउन सकिन्छ । यसका लागि पैसा पठाउने र प्राप्त गर्ने दुवै व्यक्तिको बैंक खाता हुनुपर्छ र बैंकको अन्तर्राष्ट्रिय सञ्जाल हुन पनि जरुरी हुन्छ । पैसा पठाउने व्यक्तिले पैसा प्राप्त गर्ने व्यक्तिको बैंकको नाम, खाता नम्बर र बैंकको एक अन्तर्राष्ट्रिय कोड जसलाई 'स्विफ्ट कोड' भनिन्छ, यी जानकारीहरू बैंकमा उपलब्ध गराएपछि, इच्छाइएको व्यक्तिको खातामा रकम पुग्छ । यो माध्यमबाट पैसा पठाउन साधारणतया रेमिटचान्सभन्दा महँगो पर्छ ।

पैसा पठाउने क्रममा अनौपचारिक र गैरकानुनी माध्यमहरू पनि भेटिन्छन् । यस्ता संयन्त्रमा आफूले पठाएको पैसाको कुनै ग्यारेन्टी नहुने हुनाले पैसा डुब्ने जोखिम धेरै हुन्छ । त्यसैले हण्डिलगायत अवैधानिक च्यानल र व्यक्तिगत माध्यमबाट कहिल्यै पनि पैसा पठाउनु हुँदैन । यसरी अवैधानिक च्यानलबाट पैसा पठाउँदा भोलि नेपालमा आएपछि पनि समस्या हुनसक्छ । त्यसैले सधै नेपाल राष्ट्र बैंकबाट अनुमतिप्राप्त रेमिटचान्स कम्पनी र तिनका आधिकारिक एजेन्टमार्फत वा बैंकद्व च्यानलमार्फत मात्रै पैसा पठाउने गर्नुपर्छ ।

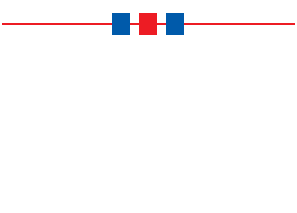
हिमाल चढ्ने रहर, सुरक्षित फर्कने चुनौती

□ राजु सिलवाल

“

नेपालका हिमालप्रति आकर्षित भएर आउने विदेशी आरोहीहरूको संख्या बढे पनि त्यस्ता आरोहीलाई हिमाल चढ्दा बाटो देखाउने नेपाली पथप्रदर्शकहरूको संख्या भने दिनहुँ घटिरहेको छ । नेपाली युवाहरूको विदेशप्रतिको आकर्षणले पर्वतारोहण क्षेत्रमा पनि जनशक्ति घट्दै गएको छ । हिमालमा विभिन्न पेसामा काम गरी विदेश गएकाहरु कयौँ अन्य पेसामासमेत आवद्ध हुन पुगेको अवस्था रहेको छ भने केही नेपाली पथप्रदर्शकले विदेशका विभिन्न हिमालमा आरोहीहरूलाई मार्गनिर्देशन गर्ने कार्य गर्दै आइरहेका छन् ।

विश्वमा तीव्र गतिको आरोहणमा विशिष्ट पहिचान बनाउन सफल निम्स दाइको नामले परिचित कीर्तिमानी आरोही निर्मल पुजांसहित नेपाली तथा अन्य मुलुकका १० पर्वतारोहीको पाकिस्तानस्थित 'ब्रोड पिक' हिमालमा हिमपहिरोमा परी दुःखद निधन भएपछि हिमालमा सुरक्षासम्बन्धी सन्दर्भ बढेको विषय बन्न पुगेको छ । निर्मल पुजाँका सहयात्री पुरबहादुर गुरुङ 'युक्ता'ले सगरमाथा १० पटक आरोहण गर्नुका साथै विश्वका आठ हजार मिटर अग्ला १२ वटा हिमाल चढिसकेका थिए । यसपालि पनि हिमालमा ज्यानको बाजी थाप्दै कठोर परिस्थितिको सामना गर्दै आएका यी साहसीको प्रकृतिका अधि कुनै जोर चलेन । यो घटनाले विश्वमै हिमाली गतिविधिको केन्द्र मानिएको नेपाल जस्तो मुलुकलाई अझ बढी अति पुर्‍याएको छ ।

विगतमा फण्डे आठ वर्ष लगाएर विश्वका आठ हजार मिटरभन्दा अग्ला १४ वटा हिमालको आरोहण गरी दक्षिण कोरियाका किम चाङ होले बनाएको विश्वकीर्तिमान छ, महिना छ दिनमै भंग गर्न सफल आरोही निर्मल पुजाँका लागि आठ हजार ४७ मिटर अग्लो ब्रोड पिक हिमाल कुनै नौलो थिएन । उनले १० नेपालीसँगै हिउँदमा पहिलोपटक विश्वको दोस्रो अग्लो शिखर के टू हिमाल चढेर विश्वकीर्तिमान स्थापित गरेका थिए । उनले अन्य थुप्रै विश्वकीर्तिमानहरू बनाइसकेका छन् । त्यस्ता अनुभवी पर्वतारोहीको हिमालमै अवसान हुनु सामान्य प्रसंग होइन । सोही दुर्घटनामा अन्य अनुभवी आरोहीले पनि हिमालमै प्राण त्याग्नु परेको थियो ।

नेपालका हिमालहरू कयौँ दशक अघिदेखि नै विश्वभरिका पर्वतारोही तथा साहसिक पर्यटकहरूका लागि आकर्षक गन्तव्य बन्दै आइरहेका छन् । हरेक वर्ष हजारौँ स्वदेशी तथा विदेशी आरोहीहरू विश्वको सर्वोच्च शिखर तथा अन्य विभिन्न हिमाल आरोहणमा संलग्न हुने गरेका छन् । पर्वतीय पर्यटनबाट मुलुकले उल्लेखनीय आर्थिक लाभ प्राप्त गरिरहेको छ, तर हिमालप्रतिको बढ्दो आकर्षणसँगै हिमाली क्षेत्रमा दुर्घटनामा परेर कयौँ पर्वतारोहीले ज्यान गुमाएका छन् । गत वसन्त ऋतुमा सगरमाथा र मनास्लु हिमालमा गरी सात जनाको निधन भएको थियो । यस्तै मौसमजन्य जोखिम, उद्धारको चुनौती र उर्चत सुरक्षा व्यवस्था पनि गम्भीर मानिएका छन् । हिमाललाई सुरक्षित गन्तव्यका रूपमा स्थापना गर्न जोखिमप्रतिको सचेतता तथा प्रभावकारी सुरक्षा प्रणाली अपरिहार्य बनेको छ ।

सुरक्षाका उपायहरु

हिमालमा पर्वतारोहीको सुरक्षाका लागि योग्यता र अनुभव महत्त्वपूर्ण मानिएको छ । पर्वतारोहीले पर्वतारोहणसम्बन्धी तालिम अनिवार्यरूपमा हासिल गरेको हुनुपर्ने तथा निश्चित उचाईका हिमाल आरोहण गरेपछि मात्र उच्च हिमाल चढ्ने अनुमति दिने व्यवस्था हुनु आवश्यक छ । प्रस्तावित पर्यटन विधेयकमा सगरमाथा आरोहणका लागि सात हजार मिटरभन्दा अग्लो कुनै नेपाली हिमाल आरोहण गरेको प्रमाणपत्र अनिवार्यरूपमा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ । आरोहण अनुमति पाउन स्वास्थ्य अनुमतिपत्र पनि अनिवार्य गरिएको छ ।

मौसमको भरपर्दो पूर्वानुमानको व्यवस्था, गुणस्तरीय उपकरणको प्रयोग पनि महत्त्वपूर्ण मानिन्छ । खोज तथा

उद्धार टोलीलाई चौबसै घण्टा सजग राख्ने सञ्चार प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउनुपर्छ । यस्तै सरकारी नीति नियम लागू गर्न सम्बन्धित निकायको सक्रियता पनि आवश्यक पर्दछ । यसक्रममा सुरक्षा मापदण्ड पालना नगर्नेलाई तत्काल कारवाही गर्न पछि पर्न हुँदैन ।

'ट्राफिक जाम'को सन्दर्भ

सगरमाथामा बेलाबखत 'ट्राफिक जाम' अर्थात् एकैपटक धेरै आरोहीहरूको भीड हुने गरेको सन्दर्भ पनि उठ्ने गर्दछ । एकै समयमा सगरमाथाको शिखरतर्फ प्रस्थान गर्ने मार्गमा आरोहीहरू भीड लागेको तस्विर सार्वजनिक भएका छन् । यसै क्रममा सगरमाथालगायतका हिमालको बहन क्षमताबारे पनि चर्चा हुन थालेको छ । गत वसन्त ऋतुमा सम्पन्न पर्वतारोहण गतिविधि सम्बन्धमा केही दिनअघि आयोजित समीक्षात्मक छलफलमा सगरमाथालगायतका हिमालमा एकै याममा कति आरोहीलाई आरोहण गराउन सकिन्छ, गहिरो र यथार्थपरक अध्ययनको आवश्यकता रहेको औत्प्याइएको थियो ।

हिमालमा व्यवस्थापन गर्ने विषयमा विज्ञहरू भूगर्भविद्लगायतको सल्लाह र सुझावमा राज्यले नीति स्पष्ट पार्नुपर्ने अवस्था देखिएको छ । सगरमाथामा निर्धारित समयभित्र 'रोप फिक्सिङ' गरी शिखरसम्म जाने बाटो खुला गर्न सकिएमा जति धेरै आरोही भए पनि फरक नपर्ने धारणा पनि सो कार्यक्रममा व्यक्त भएको थियो । हिमाल आरोहणबाट सरकार तथा व्यवसायी एवं श्रमिकहरूलाई फाइदा हुने हुँदा यसलाई ट्राफिक जामसँग तुलना गर्न नहुने तर्क पनि रहेको छ ।

हेलिकप्टरको तयारी

विदेशी आरोहीहरू विभिन्न कीर्तिमान कायम गर्ने लक्ष्यका साथै सुरक्षित हिमाल आरोहणका लागि नेपाल आउन गरेका छन् । नेपालका अनुभवी तथा भरपर्दा पथप्रदर्शकहरू विदेशी आरोहीहरूका लागि प्रमुख आकर्षण बन्दै आएका छन् । नेपालमा आरोहण गर्न आउँदा हिमालमा २३ हजार फिटसम्म कुनै आपत्कालीन अवस्था परेमा हेलिकप्टरबाट पनि उद्धार गर्न सकिने व्यवस्था भएकाले आरोहण अभियान सञ्चालनकर्ताहरू दुबक हुने गरेका छन् । हिमाली भेगमा हेलिकप्टरबाट उद्धार गरिने 'लाइफलाइन रेस्क्यू'का लागि सीमित मात्रामा भए पनि उपकरण तथा जनशक्तिको उपलब्धताले पर्वतारोहीहरूलाई राहतको अनुभूति गराउने गरेको छ ।

विदेशमा यस्तै उद्धार गरिँदा ४०औँ हजार डलर लागत पर्नेमा नेपालमा सुलभ मूल्यमा उद्धार गर्न सकिने अवस्था रहेको छ । नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणले हेलिकप्टरमा दुईजना पाइलटको व्यवस्था नगरेपछि हेलिकप्टरको क्षमता भएता पनि १८ हजार फिटभन्दा माथि एकजनाको मात्र उद्धार गर्न पाउने अवस्था रहेको छ ।

हिमालमै ज्यान गुमाएकाहरु

हिमालमा आरोहणका क्रममा निधन भएका आरोही तथा अन्य सहयोगीहरूको शव अहिले पनि विभिन्न हिमालमा देख्न सकिन्छ । शव उठाउने काम पनि उद्धार नै भएकाले त्यसलाई सहज बनाउनुपर्ने देखिएको छ । यसका लागि स्पष्ट नीतिको आवश्यकता महसुस

गरिएको छ । सर्वोच्च अदालतले सगरमाथाको दोस्रो शिबिरभन्दा माथिबाट हेलिकप्टरले मानवीय उद्धारमात्र गनंगरी आदेश दिएकाले मृतक आरोहीको शव ल्याउन कठिनाइ भइरहेको छ । मृत शरीरलाई बेग्लै ढाँचा वा इन्सोरेन्सको प्याकेजबाट ल्याउन पहल गर्नु आवश्यक देखिएको छ ।

घट्दो पथप्रदर्शक

नेपालका हिमालप्रति आकर्षित भएर आउने विदेशी आरोहीहरूको संख्या बढे पनि त्यस्ता आरोहीलाई हिमाल चढ्दा बाटो देखाउने नेपाली पथप्रदर्शकहरूको संख्या भने दिनहुँ घटिरहेको छ । नेपाली युवाहरूको विदेशप्रतिको आकर्षणले पर्वतारोहण क्षेत्रमा पनि जनशक्ति घट्दै गएको छ । हिमालमा विभिन्न पेसामा काम गरी विदेश गएकाहरू कयौँ अन्य पेसामासमेत आवद्ध हुन पुगेको अवस्था रहेको छ भने केही नेपाली पथप्रदर्शकले विदेशका विभिन्न हिमालमा आरोहीहरूलाई मार्गनिर्देशन गर्ने कार्य गर्दै आइरहेका छन् । आगामी दिनमा पर्वतीय पथप्रदर्शकलगायत हिमालमा काम गर्ने अन्य श्रमिकहरू उचित मात्रामा उत्पादन गरेर यो क्षेत्रमा विदेशी श्रमिक भित्रिनसक्ने सम्भावनालाई रोक्नुपर्ने आवश्यकता महसुस गरिएको छ ।

धेरैपछि तालिम सञ्चालनको पहल

नेपाल पर्वतारोहण संघले लामो समयदेखि पर्वतारोहीहरूका लागि आधारभूत र एडभान्स (विशिष्टीकृत) प्रशिक्षण प्रदान गर्दै आइरहेको थियो । हिमाल चढ्नु अभिरूचि राख्नेहरूका लागि ती तालिमहरू अत्यन्त उपयोगी सावित मानिन्थ्यो तर कोभिड महामारीको विरव्यापी प्रकोपपछि यस्ता तालिम पुन: सञ्चालन हुन सकेका छैनन् । यसको असर पर्वतारोहणमासमेत पर्न गएको छ । यस्ता प्रशिक्षण नियमितरूपमा सञ्चालन गर्न सरकारले पनि सघाउनुपर्ने देखिएको छ । विगतमा मनाङमा रहेको पर्वतारोहण प्रशिक्षण स्कूलमा यस्ता तालिम दिने गरिएको थियो । त्यो स्कूलको भवन जीर्ण भएकाले पुर्ननिर्माण गरेर फेरि तालिम सञ्चालन गर्न आवश्यक तयारी गरिएको छ । यो वर्ष एउटा तालिम सञ्चालन गर्ने लक्ष्य राखिएको छ ।

नेपालका हिमालहरू राष्ट्रिय गौरवका आधार हुन् तर हिमालप्रतिको आकर्षणलाई मात्र केन्द्रविन्दुमा राखेर यसको दिगोपन सुनिश्चित हुन सक्दैन । बढ्दो आरोहण गतिविधिसँगै आरोही तथा आरोहणमा संलग्न अन्य सहयोगीहरूको सुरक्षाप्रति सचेत हुनु अत्यावश्यक देखिएको छ । संसारका विभिन्न मुलुकबाट नेपाललाई रोइँदै हिमाल चढ्न आएका आरोहीहरूलाई साहसिक अभियान सम्पन्न भएपछि, सकुशल घर फर्काउने जिम्मेवारी समग्रमा नेपालकै हो ।

यस्तै आफ्नो ज्यानसमेत जोखिममा राखेर अतिथिलाई सघाउँदै आएका साहसी नेपाली सहयोगीहरूको सुरक्षा पनि त्यति नै महत्त्वपूर्ण हुन्छ । यसैले जिम्मेवार पर्यटन संस्कृतिलाई महत्त्व दिनु समयको माग हो । हिमालले अबररमात्र नभई जिम्मेवारी पनि साथै ल्याउने तथ्यलाई सबै सरोकारवालाले आत्मसात् गर्न सकेमात्र हिमाली पर्यटन सुरक्षित र दिगो बन्न सक्दछ । *रासस*

बोल्दिन ! बोल्नै पर्छ !

गरे रे !

मटचाङ्गोले सोध्यो, 'तिमीले आफ्नै आँखाले देखौ ?'

छैन ।

'पक्का प्रमाण छ ?,' फेरि सोध्यो ।

छैन ।

'आँन किन विश्वास गन्यौ ?,' मटचाङ्गाले युवकलाई भन्यो । युवक चुचाप बस्यो । मटचाङ्गोले मुस्कुराउँदै भन्यो, 'आजकल मानिसहरू सत्यलाई प्रमाण चाहिन्छ भन्छन्, तर अफवाहलाई विश्वास गर्न एक सेकेन्ड पनि लाग्दैन । मोबाइल भएका सबै पत्रकार भए । के देखाउने, के नदेखाउने भन्ने त कुद्दै छाड्छौं । सबलाई "भाइरल" बनाउन मन छ । बैरीले मुख खोल्थ्यो, 'सरकारको काम के हो ?'

मटचाङ्गोले उत्तर दिए, 'घटना भएपछि विज्ञाति निकााले !' साविरले थपे, 'आँन अर्को दिन समिति बनाउने ।' बैरी हाँस्यो, 'त्यसपछि समितिले अर्को समिति बनाउने ।'

तीनै जना हाँसे ।

मटचाङ्गोले गम्भीर हुँदै हातमा भएको मोबाइलमा फेसबुक खोल्थ्यो र लेख्यो- 'सरकार, सत्तामा बसेर रमिने नबन । जब समाजमा अविश्वास फैलिन्छ, राज्य मौन बस्न मिल्दैन । घृणा फैलाउनेलाई कानुनको दायरामा ल्याऊ । अफवाहभन्दा सत्य छिटो पुर्‍याऊ । विद्यालयमा सहिष्णुता पढाऊ । सामुदायिक संवाद बढाऊ । हामीलाई फेरि एकअर्काको चाड मनाउन सिकाऊ ।'

उसले पोस्ट गर्‍यो । मटचाङ्गोले फेसबुकमा पोस्ट गरेपछि साविरले भने, 'मस्जिदबाट शान्तिको सन्देश जाओस् ।' बैरीले थप्यो, 'गुम्बाबाट करुणाको आवाज आओस् ।'

मटचाङ्गोले भने, 'सरकारले घण्टी बजाओस् कि नवजाओस् तर मन्दिरबाट सहिष्णुताको घण्टी बजोस् । नेताहरूलाई चुनाव आउँदा जनता चाहिन्छ । चुनाव सकिएपछि जनता धर्ममा बाँडिए पनि केही फरक पर्दैनजस्तो व्यवहार देखिन्छ ।'

बैरीले थपे, 'हामीलाई भोट बैंक नबनाऊ, विश्वासको बैंक बनाऊ ।' साविरले भने, 'राजनीतिक रोटी सेकन समाजको आगो प्रयोग गर्नेहरू देशका मित्र हुन सक्दैनन् ।' मटचाङ्गोको पोस्टमा बैरी र साविरले थपे । अरु थपिँदै गए । त्यतिबेला चिया पसलमा एउटा सानो बालक आयो । उसले तीनवटै कप उठाएर भन्यो, 'काका, कप छुट्याऊँ कि एउटै ट्रेमा राखिदिऊँ ?'

मटचाङ्गो मुस्कुरए, 'एउटै ट्रेमा राख बाबु ।'

बालकले फेरि सोध्यो, 'किन ?'

साविरले उत्तर दिए, 'किर्नाक चिया फरक कपमा पिइन्छ, तर मिठास एउटै हुन्छ ।' बैरीले थपे, 'धर्म फरक हुन सक्छ, तर देश एउटै हुन्छ ।' साउनको

सरहरमा अहिले चिया पसलको विगारिगी छ । पहिलेपहिले चिया पसलमा बस्यो भने केटो विग्रियो भन्थे । अहिले चिया पसलमा बसेर दुई-चारवटा कुरा नछुट्टि केटो विग्रिएछ भन्छन् । समयको कुरा हो नि ! कहिले कुन ठीक कहिले कुन । त्यसैले पनि अहिले टिलिक्क चम्काइएको बाँसको घरमा बनाइएको चिया पसलमा अत्यधिक भीडभाड हुने गर्दछ । अझ चिया पसलकै साहुजी सांसद पनि बनिस्सक्नुभएको छ । त्यही साहुजीका चिया पसलमा मटचाङ्ग्राको टोली चियाको चुस्की लामाउँदै गफ दिइरहेको देखिन्छ ।

'मलाई त आज बोल्ने मन छैन ।'

चिया पसलको कुतामा बसेर मटचाङ्गोले कपमा चिया घुमाउँदै यतिमात्रै भन्यो । उसको अनुहारमा रिस पनि थिएन, खुसी पनि थिएन । मानौँ देशको नबसा नै उसको निशारमा कोरिएको थियो ।

मटचाङ्ग्राको कुरा सुनेर बैरीले हाँस्दै भन्यो, 'के भयो ? सरकारले फेरि पेट्रोल र ग्यासमा भाउ बढायो भनेर कि श्रीमतीले घरभित्र प्रवेश निषेध गरिन् ?'

मटचाङ्गोले टाउको हल्लायो ।

'त्योभन्दा ठूलो कुरा छ ?'

त्यत्तिकैमा साविर खान पनि आइपुगे । उनी गाउँका शिक्षक । ईदमा सेवेयाँ बाँड्ने, दसैँमा टीका थाप्ने, तिहारमा दियो बाल्ने र बुद्ध जयन्तीमा लुम्बिनी जाने मानिस । धर्म उनको आस्था थियो, तर मानवता उनको परिचय ।

साविरले सोधे, 'आज किन यति गम्भीर ?'

मटचाङ्गोले मोबाइल अगाडि साग्यो, 'पूर्वी तराईको समाचार हेर । हिन्दू र मुस्लिम समुदायबीच तनाव भएको छ । भिडियोभन्दा छिटो अफवाह फैलिएको छ । मानिसभन्दा पहिले घृणा दौडिरहेको छ ।' तीनै जना केहीबेर मौन भए । त्यो मौनतामा नेपाल रोइरहेको थियो । बैरी बौद्ध परिवारमा जन्मेका थिए । उनले विस्तारै भने, 'बुद्धले त रिसलाई पानीले आगो निभाएकैँ निभाउन सिकाउनुभयो । अहिले मानिसहरू आगोमा पेट्रोल थप्न व्यस्त छन् ।' मटचाङ्गोले थप्यो, 'रामले पनि सत्य र मर्यादा सिकाए । पैगम्बर मुहम्मदले पनि दया र न्याय सिकाउनुभयो । बुद्धले करुणा सिकाउनुभयो । तर हामीले

धर्मबाट प्रेम होइन, राजनीतिक नारा सिक्यौँ ।'

साविर मुस्कुरए ।

'धर्म बदलिएको छैन, हाम्रो नियत बदलिएको हो ।' चिया पसलको मालिकले युटचुवको भिडियोलाई साउण्ड बक्समा जोडेर आवाज ठूलो बनाएर सुनिरहेका थिए । कसैले चियाइरहेको थियो, 'देश खतरामा छ ।' अर्कोले भन्यो, 'यो हाम्रो अस्तित्वको लडाईँ हो ।' मटचाङ्ग्रा जुनस्क उठेर पसलमा राखेको साउण्ड बक्सको आवाज नै बन्द गरिदियो । 'अस्तित्वको लडाईँ होइन, अस्तित्व बेच्नेहरूको व्यापार हो ।'

बैरीले हाँस्दै भने, 'पहिले गाउँमा कसैले धर्म सोधेर पानी पिउँदैनथ्यो । अहिले फेसबुकमा पहिला धर्म सोध्छ, अनिमात्रै साथी बनाउँछ ।' साविरले सम्झिए, 'मेरो हजुरबुवा भन्नुहुन्थ्यो, छिमेकीको दुःखमा धर्म होइन, काँध चाहिन्छ ।' मटचाङ्गोले थपे, 'अहिले काँधभन्दा क्यामरा धेरै पुगेको छ । कसैको घर जल्दा बाल्टिनभन्दा मोबाइल पहिला पुग्छ ।'

तीनै जना पुराना दिन सम्झ्न थाले । दसैँमा साविरको घरबाट जमरा लिन हिन्दू साथीहरू जान्थे ।

ईदमा मटचाङ्ग्रा सेवेयाँ खान पहिलो पाहुना हुन्थे । बुद्ध जयन्तीमा बैरीले आगोजना गरेको शान्ति पदयात्रामा सबै धर्मका मानिस हिँड्थे । छठ आउँदा गाउँभरिका हिन्दू, मुस्लिम, बौद्ध, किराँत सबै मिलेर घाट सफा गर्थे । त्यो बेला कसैले सोध्दैनथ्यो, तिमी कुन धर्मको ?

वरू सोध्दैनथ्यो, खाना खाँयो ?

मटचाङ्गोले लामो सास फेर्‍यो । आज समस्या धर्म होइन । समस्या अफवाह हो । समस्या राजनीतिक स्वार्थ हो । समस्या त्यो मानसिकता हो जसले मानिसलाई पहिले हिन्दू, मुस्लिम, बौद्ध देख्छ, नेपाली देख्दैन । बैरीले चिया सकाउँदै भने, 'महँगिले हिन्दू र मुस्लिम छुट्याएको छैन । बेरोजगारीले बौद्ध र हिन्दू छुट्याएको छैन । अस्पतालको लाइनमा सबै बराबर छन् ।'

साविरले थपे, 'वाढी आउँदा नदीले नागरिकताको रङ्ग हेर्दैन । आगाली हुँदा आगोले मानिस र मस्जिद मर्यादा सिकाए । पैगम्बर मुहम्मदले पनि दया र न्याय सिकाउनुभयो । बुद्धले करुणा सिकाउनुभयो । तर हामीले

महिना पानी परिरहेको थियो । मटचाङ्गोले अलि ठूले छाता बोक्ने गर्दथे । साविरले भने, 'लौ अब जाऔँ ।' तीनै जना एउटै छातामुनि निस्किए । मटचाङ्ग्रा हिन्दू थिए । बैरी बौद्ध थिए । साविर मुस्लिम । तर बर्षाले उनीहरूको धर्म छुट्याएन । भिजेको माटोको गन्ध एउटै थियो । हावाको स्पर्श एउटै थियो । नेपाल पनि एउटै थियो । हिँड्दै गर्दा मटचाङ्ग्रा फेरि बोले, 'मलाई बोल्ने मन छैन ।'

बैरीले सोधे, 'अब किन ?'

'किर्नाक बोल्नुपर्नेहरू धेरै छन्, तर बोल्निरहेका कम छन् ।' साविरले भने, 'त्यसैले हामी बोल्नुपर्छ, घृणाका लागि होइन, सदभावका लागि । तिमी सत्य बोल्छौ । सत्य लेख्छौ । होला, तिमीले सत्य लेखेको वा बोलेको कसैलाई मन नपर्न सक्छ, तर तिमीले बोल्दैन भन्न पाउँदैनौ ।'

उनीहरू हिँडेको केही समयमा नै पानी रोकियो । उनीहरू सिफलको ओगालेमा रहेको धर्मभक्तको सालिक अधि पुगे । बैरीले भन्यो, 'यही सालिकमा बसेर एउटा भिडियो सन्देश बनाएर पोस्ट गरौँ ।'

सबैले सहमति जनाए । धर्मभक्तको सालिकअघि उभिएर एकैसाथ बोले । 'हामी हिजो पनि मिलेर बसेका थियौँ । आज पनि मिलेरै बाँसिरहेका छौँ । भोलि पनि यही भान्सा, यही आकाश र नेपालको ऋण्डामुनि मिलेरै बस्नेछौ । हिन्दू, बौद्ध, मुस्लिम, किराँत, इसाई- हामी सबैभन्दा पहिले नेपाली हौँ ।'

पट्टचीस पट्टीस' नामवाच फिल्म निर्माण हुन भएको छ । सोमवार दरबारमार्गस्थित कासा लालजम्हा एक कार्यक्रममा यसै कार्य 'क' इन्टरटेनमेन्ट फिल्म घोषणा गरेको हो । फिल्म सुब्रत आचार्यले निर्देशन गर्न लागेका हुन् । आचार्यले यसलाई 'अधकठोर', 'सूत्री सम्पत्ति' निर्माण गरेका थिए । फिल्मका निर्माता कर्ण काँडू हुन् । फिल्ममा अभिनेताहरू अख्खुका, खुसी कार्की, प्रमोद अश्वरी लगायतको अभिनय रहनेछ । कथा सुब्रत आचार्य र जया आचार्यको रहेको भन्ने पटकथा सामील देवकोटाला तयार गरेका हुन् । फिल्म हरि हुमानाईले खिच्नेछन् । छिट्टै छायांकन सुरु हुने बताइएको फिल्मले सुधीलछाया-कमेडी कासा पस्कने निर्देशक आचार्यले बताए ।

सांस्कृतिक तथा राष्ट्रिय महत्त्वका चलचित्रलाई
साढे तीन करोड अनुदान दिइने

रंगशाला

क्यालेन्डरका अनुसार घरेलु

त्यस्तैः कामा यु-१६ भलिबल
च्याम्पियनसिप, राष्ट्रिय रेफ्री
कार्स/रिफ्रेसर कोर्स, कोचेज
रि. मैत्रीपूर्ण खेललाई पनि
क्यालेन्डरमा समावेश गरिएको
छ। अध्यक्ष चन्दका अनुसार कु
१९ वटा वार्षिक कार्यक्रमको
अनुमानित लागत २० करोड
छ। पत्रकार सम्मेलनमा
चन्दसँगै महासचिव रोशन श्रेष्ठ,
उपाध्यक्ष युवराज श्रेष्ठलगायतक
उपस्थिति थियो।

अदिति बुढाथोकी पछिल्लो समय नेपाली चलचित्रसँगै भारतीय म्युजिक भिडियोहरूला पनि निरन्तर सँकथि छन् । नेपाली चलचित्र क्षेत्रमा उनले 'कू' र 'बाबरी' जस्ता फिल्ममाफत आफ्नो अभिनय क्षमता प्रमाणित गरिसकेकी छन् । यसै, उनले अभिनय गरेका विभिन्न बलिउड तथा भारतीय म्युजिक भिडियोहरूले युट्युबलाईयत डिजिटल प्लेटफर्ममा करोडौं दर्शकको साथ प्राप्त गर्दै उल्लेखनीय सफलता हासिल गरेका छन् ।

ककनी गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय रानीपौवा, नुवाकोट

बामगती प्रदेश, नेपाल

ककनी गाउँपालिका भएर बग्ने कोल्म खोला, चाउथे खोला, धुङ खोला, भान्नी खोला, दोभान खोला, धुहरे खोला, मन्थुवा भल्टौल खोला, लाकुरे सिमल दुम्रेन खोला, सिन्दुरे खोला, डाङ्गे दोभान खोला, पातले खोला र बाबुवा खोला किनारबाट दिदीको रूपमा बग्छ। मिट्टी र बाबुवा उत्खनन तथा संकेतन कार्यका लागि प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी सावजनिक सुचना

(प्रकाशित मिति : २०२३/०८/१५)

बामगती प्रदेश, नुवाकोट जिल्ला, ककनी गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, रानीपौवा नुवाकोट द्वारा निम्न बमोजिमको प्रस्ताव सावीन्यम गर्न लागिएको छ ।

प्रस्तावकको नाम र ठेगाना	राजश्व शाखा, ककनी गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, रानीपौवा, नुवाकोट सम्पर्क नं: ०१०-४१९०२२, ४१९०५५, ईमेल : info@kakaniminu.gov.np
प्रस्तावको व्यहोरा	ककनी गाउँपालिका भएर बग्ने कोल्म खोला, चाउथे खोला, धुङ खोला, भान्नी खोला, दोभान खोला, धुहरे खोला, मन्थुवा भल्टौल खोला, लाकुरे सिमल दुम्रेन खोला, सिन्दुरे खोला, डाङ्गे दोभान खोला, पातले खोला र बाबुवा खोला किनारका विभिन्न बगर क्षेत्रहरूबाट दैनिक १०० देखि ३०० घन्टि सम्म ढुङ्गा, मिट्टी र बाबुवा उत्खनन तथा संकेतन तथा निकासी गर्ने योजना रहेको छ ।
प्रभाव पर्ने सक्ने	बामगती प्रदेश, नुवाकोट जिल्ला, ककनी गाउँपालिका वडा नं २,३,४,५,७ र ८

माथि उल्लेखित प्रस्तावहरूको गर्ने वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन तयारी गर्ने क्रममा सो क्षेत्रको जैविक तथा परिस्थितिकीय प्रणाली, प्राकृतिक तथा भौतिक प्रणाली, सामाजिक तथा आर्थिक प्रणाली र संस्कृतिक प्रणालीहरू बीच के कस्तो सकारात्मक तथा नकारात्मक प्रभाव पर्दछ भनी अध्ययन गर्ने ककनी गाउँपालिका वडा समिति तथा त्यस क्षेत्रका विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, तथा सरोकारवाला व्यक्तिय वा संस्थाको राय सुनाउन मिलिन आवश्यक भएकोले घुघुना प्रकाशित वातावरणीय सुचना प्रतिक्रिया पत्राङ्कित दिन अनुरोध गरिन्छ ।
राय सुनाएको लागि पत्राचार नभै ठेगानाहरूः

प्रस्तावकको नाम र ठेगाना	धरमसुंदाताको नाम र ठेगाना
राजश्व शाखा गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय ककनी गाउँपालिका रानीपौवा, नुवाकोट सम्पर्क नं: ०१०-४१९०२२, ४१९०५५, ईमेल : info@kakaniminu enunn	तिलिचो इन्जिनियरीङ्ग सर्भिस प्रा.लि. धर्मस्थली मार्ग, पोखरा-५, कास्की फोन नं : +९७७-९८५२९२०९५८

प्रभाव दैनिक

National Daily

अर्थ बजार

'साना तथा मझौला उद्योग जोगाउन पुनरुत्थान कार्यक्रम आवश्यक'

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- पूर्वअर्थमन्त्री रामेश्वर खनालले कोभिड-१९ पछि थलिएका मुलुकका सूक्ष्म, साना तथा मझौला उद्यम (एमएसएमई) को पुनरुत्थानका लागि विमा, कर्जा र नीतिगत संरचनामा व्यापक सुधार हुन आवश्यक रहेको बताएका छन् ।

नेपाल आर्थिक पत्रकार (समाज), नेपाल विमा प्राधिकरण र संयुक्त राष्ट्रसंघीय विकास कार्यक्रम (युएनडिपी) ले सोमबार आयोजना गरेको 'रिस्क म्यानेजमेन्ट इन नेपाल्स एमएसएमइज' अध्येत प्रतिवेदन सार्वजनिक तथा नीतिगत छलफल' कार्यक्रममा पूर्वअर्थमन्त्री खनालले आर्थिक संकटको सामना गरिरहेको 'एमएसएमई' को संरक्षण र प्रवर्द्धनका लागि नीतिगत सुधार आवश्यक रहेको बताएका हुन् ।

अर्थतन्त्रमा एमएसएमईको भूमिका महत्वपूर्ण भए पनि जोखिम व्यवस्थापन र वित्तीय पहुँचको अभावमा यस क्षेत्र कमजोर बनेको उल्लेख गर्दै उनले कृषि विमा कार्यक्रममा सरकारले ७५ प्रतिशतसम्म 'प्रिमियम' अनुदान दिए पनि किसानले त्यसको पर्याप्त लाभ लिन नसकेको अवस्थामा गरिव किसानलाई सुरुमा शतप्रतिशत प्रिमियम सरकारले बेहोर्ने र क्षतिपूर्ति पाउँदा मात्रै किसानले आफ्नो हिस्सा तिर्ने जस्ता नवीन व्यवस्था लागू गर्न सुझाव दिए ।

'सार्वजनिक प्रतिवेदनमा नेपालमा रहेका करिब नौ लाख एमएसएमईमध्ये १० प्रतिशतले मात्रै विमाको पहुँच पाएको र बाँकी ९० प्रतिशत कुनै पनि जोखिमबाट असुरक्षित अवस्थामा रहेको देखियो ।', पूर्वअर्थमन्त्री खनालले भने, 'कोभिड-१९ पछि पर्यटन र निर्माणजस्ता

क्षेत्र क्रमशः पुनरुत्थानतर्फ उन्मुख भए पनि एमएसएमई भने अझै संकटमै छ, यही अवस्थाले बैंक तथा वित्तीय संस्थाका खराब कर्जा र गैरवैकिक सम्पत्ति बढाउन योगदान पुगेको छ ।'

उक्त अवसरमा उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयका सहसचिव कल्पना श्रेष्ठले लघु, साना तथा मझौला उद्यमको प्रवर्द्धनका लागि सरकारले सञ्चालन गरिरहेका विभिन्न कार्यक्रमलाई एकीकृत गर्दै विमाको पहुँच विस्तार गर्नुपर्ने आवश्यकता औल्याए ।

उनले नेपालमा करिब नौ लाख २३ हजार एमएसएमईमध्ये झण्डै ५० प्रतिशत अनौपचारिक क्षेत्रमा रहेकाले विमाको दायराबाहिर समेटिएको र समग्र विमा पहुँच करिब १० प्रतिशतमा सीमित भएको अवस्थालाई मध्यनजर गरी उद्यम प्रवर्द्धनका लागि सरकारले स्टार्टअप कर्जा, सेडपा कार्यक्रम, उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन, राष्ट्रिय उद्यम सुविधालगायतका कार्यक्रम

सञ्चालन गरिरहेको जानकारी दिए ।

त्यसैगरी संयुक्त राष्ट्रसंघीय विकास कार्यक्रम (युएनडिपी) नेपालकी आवासीय प्रतिनिधि क्योको योकोसुकाले सूक्ष्म, साना तथा मझौला उद्यम नेपालको अर्थतन्त्रको मेरुदण्ड भए पनि बहुदो जलवायु तथा आर्थिक जोखिमका कारण सबैभन्दा बढी प्रभावित हुने क्षेत्रमा परेको बताइन् ।

नेपाल विमा प्राधिकरणका कार्यकारी निर्देशक सुशीलदेव सुवेदीले सूक्ष्म, साना तथा मझौला उद्यमलाई विभिन्न जोखिमबाट जोगाउन विमा प्रणालीलाई थप समावेशी, आधुनिक र प्रभावकारी बनाउन आवश्यक रहेको बताए । उनले प्राकृतिक विपद्, जलवायु परिवर्तन, वित्तीय संकट, साइबर जोखिम र स्वास्थ्य आपत्कालीन अवस्थालाई जोखिमबाट एमएसएमई सबैभन्दा बढी प्रभावित हुने भएकाले प्रभावकारी जोखिम व्यवस्थापन अपरिहार्य रहेको धारणा व्यक्त गरे ।

राष्ट्र बैंक ऐनमा 'डिजिटल करेन्सी'

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ संशोधन विधेयकमा 'डिजिटल करेन्सी'लाई कानुनी मुद्राका रूपमा समेट्ने व्यवस्था गरिएको छ । निजी रूपमा जारी हुने क्रिप्टो तथा भर्चुअल करेन्सीलाई भने करेन्सी वा कानुनी ग्राह्य मुद्रा नमानिने स्पष्ट उल्लेख गरिएको छ ।

प्रतिनिधि सभाअन्तर्गतको अर्थ समितिको सोमबारको बैठकमा नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयकमाथि दफावार छलफलका क्रममा डिजिटल करेन्सीको अर्थ र कानुनी दायराबारे छलफल भएको हो । सो अवसरमा नेपाल राष्ट्र बैंकका कार्यकारी निर्देशक दीर्घ रावलले डिजिटल करेन्सीको व्यवस्था राख्दा केन्द्रीय बैंक डिजिटल करेन्सी (सीबीडीसी) समेटिने बताए ।

क्रिप्टो तथा भर्चुअल करेन्सीलाई भने राष्ट्र बैंक ऐनमा समेटिरहन आवश्यक नरहेको उनले स्पष्ट पारे । कार्यकारी निर्देशक रावलका अनुसार क्रिप्टो तथा भर्चुअल करेन्सीसँग सम्बन्धित विषय सम्पत्ति शुद्धीकरणसम्बन्धी कानुनबाट सम्बोधन भइसकेका छन् ।

अर्थ सचिव डा. घनश्याम उपाध्यायले डिजिटल करेन्सी र डिजिटल बैंकिङ

प्रणालीलाई एउटै विषयका रूपमा परिभाषित गर्न आवश्यक नरहेको बताए । डिजिटल करेन्सीको स्वरूप र सञ्चालन प्रणाली त्यसकै पद्धतिभित्र पर्ने भएकाले छुट्टै डिजिटल करेन्सी प्रणाली उल्लेख गर्न आवश्यक नरहेको उनको भनाइ थियो ।

सचिव डा. उपाध्यायले आवश्यक स्पष्टताका लागि नेपाल राष्ट्र बैंकले तोकेको डिजिटल करेन्सी भन्ने व्यवस्था गर्न सकिने

सुझाव दिए । करेन्सी मूलतः केन्द्रीय बैंकसँग सम्बन्धित विषय भएकाले डिजिटल करेन्सी भन्नाले केन्द्रीय बैंकले जारी वा तोकेको डिजिटल मुद्रा बुझिने उनले स्पष्ट पारे ।

संशोधन प्रस्तावमा ऐनको दफा २ को उपदफा ४ को खण्ड (भ) मा 'करेन्सी' भन्नाले नगदका रूपमा चलनचल्तीमा रहेको बैंक नोट सम्भन्धित र सो शब्दले सिक्का तथा बैंकबाट जारी भएको डिजिटल करेन्सीसमेत जनाउने व्यवस्था गरिएको छ । हालको ऐनमा भने बैंक नोट र सिक्कालाई मात्र करेन्सीको परिभाषामा समेटिएको छ ।

त्यसअघि संशोधनकर्तारले केन्द्रीय बैंक डिजिटल मुद्रा (सीबीडीसी) भन्नाले बैंकले जारी गर्ने डिजिटल स्वरूपको कानुनी ग्राह्य मुद्रा सम्भन्धित र सो शब्दले डिजिटल बैंकिङ प्रणालीसमेत जनाउने व्यवस्था प्रस्ताव गरेका थिए । संशोधनकर्ताबाट बैंकबाट जारी भएको डिजिटल करेन्सी भन्नाले नेपाल राष्ट्र बैंकद्वारा जारी, निस्स्रण र निपटान गरिएको केन्द्रीय बैंक डिजिटल करेन्सी (सीबीडीसी) सम्भन्धित तथा निजी रूपमा जारी हुने भर्चुअल करेन्सी वा क्रिप्टो करेन्सीलाई ऐनको प्रयोजनका लागि करेन्सी वा कानुनी ग्राह्य मुद्रा नमानिने व्यवस्था राख्न सुझाव दिइएको थियो ।

महासंघका थप तीन विषयगत समिति गठन

काठमाडौं (प्रस)- नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघअन्तर्गत थप तीन वटा विषयगत समितिले पूर्णता पाएका छन् । महासंघका अनुसार यसअघि आठ वटा समितिले पूर्णता पाइसकेकामा बैंक, फाइनेन्स तथा विमा समिति, मेला समिति र पर्यटन तथा हवाई यातायात समिति विस्तार भएका हुन् ।

महासंघको सचिवालय टेकुमा सोमबार आयोजित कार्यक्रममा कार्यवाहक अध्यक्ष सुरकुण्डे वैद्यले नवनिर्वाचित उपसभापति, सदस्य तथा सल्लाहकारलाई मनोनयनपत्र हस्तान्तरण गरे । उनले विषयगत समिति निजी क्षेत्रका

समस्या, सम्भावना र आवश्यकताको पहिचान गर्न महत्वपूर्ण संयन्त्रका रूपमा रहेका बताए । अध्यक्ष वैद्यले समितिलाई आफ्नो क्षेत्रसँग सम्बन्धित समस्या र नीतिगत विषयमा अध्ययन गरी महासंघमाफत सरकारसमक्ष प्रभावकारी रूपमा प्रस्तुत गर्न आग्रह गरे । निजी क्षेत्रको सशक्तीकरण, आर्थिक समृद्धि, नीति निर्माणमा सहजीकरण तथा लगानीमैत्री वातावरण निर्माणमा समितिको भूमिका महत्वपूर्ण रहने उनले विश्वास व्यक्त गरे ।

महासंघका वस्तुगत उपाध्यक्ष नरेशलाल श्रेष्ठले समिति महासंघका नीति तथा

कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने आधारका रूपमा रहेका बताउँदै सम्बन्धित क्षेत्रका व्यवसायीका समस्या पहिचान गरी समाधानका लागि प्रभावकारी पहल गर्न आग्रह गरे । कोषाध्यक्ष मनीषलाल प्रधानले निजी क्षेत्र, सरकार र सरोकार भएका निकायबीच समन्वय बढाउन समितिले सक्रिय भूमिका खेल्नुपर्ने बताए ।

बैंक, फाइनेन्स तथा विमा समितिका सभापति हेमन्त गोल्छाले बैंक तथा वित्तीय क्षेत्रमा सहज पहुँच, ब्याजदर स्थिरता, तरलता व्यवस्थापन र निजी क्षेत्रमैत्री नीति निर्माणमा समिति सक्रिय रहने बताए ।

कर्पोरेट

इन्फिनिटी लघुवित्तको क्षमता अभिवृद्धि तथा समक्षि कार्यक्रम

पोखरा (प्रस)- इन्फिनिटी लघुवित्त वित्तीय संस्था लिमिटेडले संस्थागत सुशासन, प्रभावकारी जोखिम व्यवस्थापन तथा कर्मचारीको व्यावसायिक क्षमता अभिवृद्धिको उद्देश्यसहित दुईदिने क्षमता अभिवृद्धि तथा समिक्षा कार्यक्रम सम्पन्न गरेको छ ।

पोखरामा हालै सम्पन्न कार्यक्रम संस्थाका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत ज्ञानीश्वर पन्तको सभापतित्वमा सम्पन्न भएको थियो । उक्त कार्यक्रममा सञ्चालक समितिका अध्यक्ष विष्णु कुमार घिमिरे प्रमुख अतिथि तथा सञ्चालक रमेश कुमार र संस्थापक सेयरधनी दिनेश अधिकारी विशेष अतिथिका रूपमा सहभागी भएका थिए ।

कार्यक्रममा संस्थाका १०२ वटै शाखाका शाखा प्रमुख, अनुगमन अधिकृत, विभागीय प्रमुख तथा व्यवस्थापन तहका पदाधिकारीहरूको उत्साहजनक सहभागिता रहेको थियो । कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि घिमिरेले जोखिम व्यवस्थापन, सुशासन र प्रभावकारी नेतृत्व नै संस्थागत सफलताका आधारस्तम्भ भएको उल्लेख गर्दै बदलिँदो वित्तीय परिवेशलाई आत्मसात् गर्दै रणनीतिक सोच, सामूहिक प्रयास र उत्कृष्ट कार्यसम्पादनका साथ संस्थालाई नयाँ उचाइमा पुऱ्याउनुपर्नेमा जोड दिए ।

त्यस्तै विशेष अतिथि दिनेश अधिकारीले यस्ता कार्यक्रमले कर्मचारीको ज्ञान, सीप र कार्यदक्षता अभिवृद्धि गर्दै संस्थागत विकासमा सकारात्मक प्रभाव पार्ने विश्वास व्यक्त गर्दै सिकाइलाई व्यवहारमा उतारी सदस्यमैत्री, पारदर्शी र गुणस्तरीय सेवा प्रवाहमा जोड दिए । त्यस्तै प्रमुख कार्यकारी अधिकृत पन्तले संस्थाको दीर्घकालीन लक्ष्य र भिजन प्रस्तुत गर्दै जिम्मेवारी, अनुशासन र परिणाममुखी कार्यशैली मार्फत संस्थालाई अझ सशक्त बनाउन कर्मचारीलाई प्रेरित गरे ।

कार्यक्रममा शाखाहरूको समग्र कार्यसम्पादनको समीक्षा गर्दै विगतका उपलब्धि, देखिएका चुनौती, सुधार गर्नुपर्ने क्षेत्र तथा आगामी कार्यदिशाबारे विस्तृत छलफल गरिएको थियो । सो अवसरमा विभागीय प्रमुखहरूले जोखिम व्यवस्थापन, कर्जा तथा असुली व्यवस्थापन, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, सुशासन, प्रभावकारी सेवा प्रवाह, नेतृत्व विकास तथा शाखा व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित विषयमा प्रशिक्षण प्रदान गर्नुभएको थियो । सहभागीहरूबीच भएको समूहगत छलफलबाट व्यवहारिक समस्या समाधान, सुधारका उपाय तथा भावी रणनीतिबारे साझा निष्कर्ष निकालिएको थियो ।

लिट्मसको 'पावर पार्टनर्स मिट २०८३' सम्पन्न

काठमाडौं (प्रस)- नेपालमा तार, केबल तथा कन्डक्टर उत्पादनमा अग्रणी लिट्मस इन्डस्ट्रिज लिमिटेडले आफ्नो चौथो 'पावर पार्टनर्स मिट २०८३' पोखरामा सम्पन्न गरेको छ । कार्यक्रममा देशभरबाट करिब २०० जना च्यानल पार्टनरहरूको सहभागिता रहेको कम्पनीले जनाएको छ । हरेक वर्ष आयोजना हुने यस कार्यक्रमले कम्पनी र यसको डिलर नेटवर्कबीचको सहकार्यलाई अझ सुदृढ बनाउने, साझा उपलब्धिहरूको सम्मान गर्ने तथा आगामी रणनीतिक योजनाबारे जानकारी आदानप्रदान गर्ने उद्देश्य राखेको थियो ।

कार्यक्रममा लिट्मस इन्डस्ट्रिजको पाँच दशकभन्दा लामो यात्रालाई समेटिएको प्रस्तुति गरिएको थियो । सो क्रममा कम्पनीको विकासक्रम, बजार नेतृत्व, उत्पादन क्षमता, महत्वपूर्ण उपलब्धि तथा भावी रणनीतिबारे जानकारी गराइएको थियो । साथै, अत्याधुनिक प्रविधि, निरन्तर नवप्रवर्तन तथा विश्वस्तरीय उत्पादन मापदण्डमार्फत उच्च गुणस्तरका उत्पादन उपलब्ध गराउने आफ्नो प्रतिबद्धतालाई कम्पनीले पुनः दोहोर्‍याएको छ ।

डिलर नेटवर्कको योगदानको कदर गर्दै कम्पनीले उत्कृष्ट कार्यसम्पादन गर्ने १२ जना डिलरलाई विभिन्न विधामा सम्मान गरेको छ । राइजिड स्टार, पेमेन्ट एक्सिलेन्स तथा प्रतिष्ठित लिट्मस एक्सिलेन्स अवार्ड सहितका विभिन्न विधामा पुरस्कार प्रदान गर्दै उत्कृष्टता, विश्वास र दीर्घकालीन साझेदारीको सम्मान गरिएको थियो ।

कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै लिट्मस इन्डस्ट्रिजका प्रबन्ध निर्देशक रोहित गुप्ताले कम्पनीले गुणस्तरमा कहिल्यै सम्झौता नगर्ने स्पष्ट पार्दै भने, 'लिट्मसका लागि गुणस्तर केवल प्राथमिकता होइन, हाम्रो ब्रान्डको आधार र प्रत्येक ग्राहकप्रति गरिएको प्रतिबद्धता हो । नेपालभर हाम्रो च्यानल पार्टनर नेटवर्कले हासिल गरेको उल्लेखनीय विस्तारप्रति हामी गौरवान्वित छौं । डिलरहरूको विश्वास र निरन्तर साथले हामीलाई नयाँ प्रविधि अपनाउन, उत्कृष्ट उत्पादन मापदण्ड कायम राख्न तथा नेपालको उज्ज्वल भविष्य निर्माणमा सँगै अघि बढ्न प्रेरित गरेको छ ।'

कम्पनीका अनुसार लिट्मस इन्डस्ट्रिजको सफलता आफ्ना साझेदारहरूसँगको बलियो र दीर्घकालीन सम्बन्धमा आधारित छ । 'पावर पार्टनर्स मिट २०८३' ले साझा मूल्य सिर्जना, नवप्रवर्तनलाई प्रवर्द्धन तथा नेपालको विद्युतीय र पूर्वाधार क्षेत्रको दिगो विकासमा योगदान पुऱ्याउने कम्पनीको प्रतिबद्धतालाई थप सुदृढ बनाएको छ ।

बायोग्यास प्लान्ट पुनः सञ्चालनमा ल्याउन सम्झौता

■ प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- काठमाडौंको टेकुमा रहेको बायोग्यास प्लान्ट पुनः सञ्चालनमा ल्याउन काठमाडौं महानगरपालिका र वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रबीच सम्झौता भएको छ । महानगरका कार्यवाहक प्रमुख सुनिता डंगोलको उपस्थितिमा महानगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सरोज गुरुगर्मा र केन्द्रका कार्यकारी निर्देशक नवराज ढकालले सोमबार सम्झौतापत्रमा हस्ताक्षर गरेका हुन् ।

सहरमा उत्पादित जैविक फोहर व्यवस्थापनलाई आधुनिक र प्रविधिमैत्री बनाउने उद्देश्यसहित सम्झौता गरिएको हो ।

'सहरमा उत्पादन हुने जैविक फोहरको दिगो व्यवस्थापनका लागि प्रविधिको प्रयोग बढाउने लक्ष्यसहित सम्झौता भएको छ । यो लक्ष्यमा पुग्न निर्धारित समयभित्रै काम पूरा हुने आशा राखेका छौं', सम्झौतापछि कार्यवाहक प्रमुख डंगोलले भनिन्, 'पुनः स्थापना गर्नु मात्र महत्वपूर्ण उपलब्धि होइन । यसको दिगो सञ्चालन गर्नु र यसलाई सिकाइका रूपमा विस्तार गर्नु उपलब्धि हुनेछ । यो योजना सफल बनाएर सहरमा उत्पादन भएको फोहरलाई दिगो

व्यवस्थापनको प्रणालीमा हाम्रो प्रयास जारी छ ।'

केन्द्रका कार्यकारी निर्देशक ढकालले आवश्यक उपकरण, सामग्री तथा प्राविधिक सेवाबाट प्लान्ट सञ्चालनमा ल्याउने बताए । 'यसको अनुगमन र सुपरीवेक्षणपछि महानगरपालिकालाई हस्तान्तरण गर्नेछौं', उनले भने, 'हरित जलवायु कोषअन्तर्गतका कार्यक्रममा महानगरपालिका र केन्द्रबीच सहकार्य हुन सक्छ ।'

यो प्लान्ट महानगरपालिकाको एकीकृत दिगो फोहर व्यवस्थापन परियोजनाअन्तर्गत विसं २०७२ मा निर्माण सुरु गरेर विसं २०७५ देखि सञ्चालन थालिएको थियो । प्लान्ट सञ्चालन गर्दा दैनिक तीन मेट्रिकटन जैविक फोहरबाट १४ किलोवाट बिजुली, ३०० किलो जैविक मल, १३ हजार ५०० लिटर पानी उत्पादन गर्ने लक्ष्य राखिएको थियो । यसका लागि महानगरपालिका र युरोपियन

युनियनले एक करोड ८२ लाख रूपैयाँ लगानी गरेका थिए ।

प्राविधिक कारणले सञ्चालन हुन नसकेको परियोजनालाई पुनः दिगो सञ्चालनमा ल्याउन गरिएको सम्झौताअनुसार महानगरपालिकाले प्लान्टको दीर्घकालीन सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्थापन गर्ने जनाएको छ ।

यस्तै, प्लान्ट सञ्चालनका लागि योग्य जनशक्ति वा सञ्चालक छनोट गरी व्यावसायिक ढाँचामा लैजाने, पुनः स्थापनापश्चात् संरचनाको पूर्ण स्वामित्व ग्रहण गर्ने गरी वातावरणमैत्री सञ्चालन सुनिश्चित गर्ने, फोहरलाई स्रोतका रूपमा प्रयोग गरी बायोग्यास र जैविक मल उत्पादनमार्फत 'चक्रीय अर्थतन्त्र'मा योगदान पुऱ्याउने जिम्मेवारी महानगरपालिकाको हुने बताइएको छ । परियोजना पुनरुत्थानका लागि केन्द्रले प्लान्टको विस्तृत सम्भाव्यता अध्ययन गर्नेछ ।